

MONITOR

czerwiec 2018
nr 6 (205)

Wielkopolski

magazyn
samorządowy

rok XVIII
ISSN 1642-0918

Samorząd po 20 latach

W czerwcu mijają dwie dekady od uchwalenia przez Sejm RP ustawy o samorządzie województwa.

Nowi partnerzy

Wielkopolska i rumuński okręg Sibiu zawarły porozumienie o współpracy. Podpisy pod dokumentem złożyli 22 maja w UMWW marszałek Marek Woźniak i przewodnicząca Rady Okręgu Sibiu Daniela Cîmpean.

>> strona 2

Uchwały już obowiązują

W Wielkopolsce od maja zaczęły obowiązywać przepisy związane z walką o poprawę stanu powietrza, którym oddychamy. To efekt przyjętych przez sejmik kilka miesięcy temu tak zwanych uchwał antysmogowych.

>> strona 3

Ze sztandarem

Województwo będzie mieć swój sztandar. Uchwałę intencyjną w tej sprawie, przy okazji 20-lecia ustanowienia samorządu tego szczebla, sejmik podjął podczas sesji, która odbyła się 4 czerwca.

>> strona 5

Wojtuś z Zawad

W latach 1888-1891 zaczęły ukazywać się felietony, które dały Marcelemu Mottemu rangę poznańskiego kronikarza i wręcz barda stolicy Wielkopolski.

>> strona 10

Inna strona samorządu

Co radny Wojtasiak czerpie z Poirota, a co z Buffetta? Z komisji na półmaraton. Co i komu kupią rolnicy roku? Wiemy, jak dostać się do wice-marszałka Jankowiaka! Komu nie potrafi odmówić Marek Woźniak?

>> strona 16

FOT. A. BOIŃSKI, P. RATAJCZAK, ARCHIWUM UMWW

Transport, kultura, zdrowie, sport, rolnictwo, edukacja – to przykłady dziedzin, którymi zajmuje się samorząd województwa.

Mija właśnie 20 lat od decyzji Sejmu RP, który 5 czerwca 1998 r. uchwalił ustawę o samorządzie województwa. Ówczesna reforma administracyjna wprowadziła znaczące zmiany w państwie. Oprócz samorządów gmin (funkcjonujących od 1990 r.) na mapie Polski pojawiły się powiaty i 16 województw, w tym wielkopolskie. Celem zmian była decentralizacja władzy: samorząd

dom nadano odpowiednie kompetencje i obowiązki, a w ślad za tym – fundusze na sfinansowanie tych prac. Zakładano, że w regionach i mniejszych miejscowościach samorządowcy będą potrafili lepiej gospodarować publicznym groszem niż władza z Warszawy. Jak to faktycznie wygląda po dwóch dekadach? Czym zajmuje się wojewódzki samorząd i co dotychczas osiągnął?

– Przez 20 lat funkcjonowania województwa w obecnych granicach zdążyliśmy się zintegrować jako jedna wielka regionalna rodzina, staliśmy się świadomą „wspólnotą samorządową”. To sukces, w którym mają też swój udział sejmik i zarząd województwa – podkreśla przewodnicząca SWW Zofia Szalczyk. – 20 lat to spory bagaż doświadczeń i emocji. Lata nauki, na samych sobie, co to

znaczy brać sprawy regionalnej wspólnoty na barki – zauważa z kolei marszałek Marek Woźniak. – Samorząd Województwa Wielkopolskiego to silny podmiot na mapie regionów Europy. To beneficjent potężnych środków finansowych, płynących z europejskiej polityki spójności. I ich sprawny, perspektywiczny inwestor. Przykłady? Najbardziej spektakularne (i znane miesz-

kańcom m.in. dzięki dotacjom z funduszy unijnych) są inwestycje w transport. To choćby: rozbudowane lotnisko Ławica, zmodernizowane wojewódzkie drogi, wyremontowane tory czy zakupione nowoczesne pociągi, np. szynobusy i „elfy”. Ilu mamy radnych, czym zajmuje się sejmik, jakie kompetencje ma zarząd regionu i co robi marszałek?

>> strony 8-9

Startuje PKM

10 czerwca rusza długo oczekiwana Poznańska Kolej Metropolitalna, a więc system regularnych (w szczycie komunikacyjnym co pół godziny) połączeń do i ze stolicy regionu. Pierwsze pociągi z charakterystycznym logo jadą na liniach do Jarocina, Wągrowca, Nowego Tomysła i Grodziska Wielkopolskiego. W kolejnych etapach (związanych m.in. z trwającymi remontami torów) PKM obejmie trasy do Kościana (Leszna), Wrześni, Gniezna, Rogoźna i Szamotuł. – Chcemy, by podróżujących koleją było jeszcze więcej, dlatego uruchamiamy PKM i kupujemy nowe pociągi – mówi wice-marszałek Wojciech Jankowiak. >> strona 3

FOT. P. RATAJCZAK

Jest absolutorium

23 głosami „za”, przy 5 „przeciw” i 3 wstrzymujących się zarząd województwa uzyskał od sejmiku absolutorium. – Podsumowane dziś wykonanie budżetu za rok 2017 jest bardzo dobre i równie dobrze jest oceniane – mówił podczas sesji, która odbyła się 4 czerwca, marszałek Marek Woźniak. Większość radnych zgodziła się z tą opinią. Swoje zastrzeżenia zgłosili podczas dyskusji przedstawiciele klubów opozycyjnych: PiS (zagłosowali przeciwko udzieleniu absolutorium) oraz SLD-UP (wstrzymali się od głosu). Jakie argumenty padały podczas debaty absolutorijnej?

>> strona 4

Wyszkolić fachowców

Jak efektywnie kształcić zawodowców? Jak wprowadzać system kształcenia dualnego? Jak rozwijać przedsiębiorczość zawodową? Jak dostosować ofertę edukacyjną do rynku pracy? Powyższe pytania pojawiały się podczas kilku wydarzeń organizowanych przez samorząd województwa w związku z działaniami mającymi promować nowoczesne szkolnictwo zawodowe. 9 maja w UMWW odbył się międzynarodowy kongres poświęcony tej tematyce. Swoje konferencje zorganizowały też samorządowe centra wsparcia rzemiosła, kształcenia dualnego i zawodowego: 26 kwietnia w Pile, a 22 maja w Poznaniu.

>> strona 11

na wstępie

Racjonalnie

Artur Boiński

Minęło właśnie dwadzieścia lat od momentu, gdy Sejm przyjął ustawę wprowadzającą w Polsce samorząd województwa. Jak podsumować te dwie dekady? Przypomnieć, jakie są kompetencje poszczególnych organów tego szczebla władzy? Pokazać najbardziej spektakularne inwestycje zrealizowane w minionych latach? Odświeżyć pamięć w zakresie obszarów, którymi zarządza region? Zestawić listę osób, które w tym czasie sprawowały funkcje marszałka i przewodniczącego sejmiku? Wszystko to zebraliśmy w naszym temacie numeru. Osobiście jednak za najbardziej znamienne i najcelniej oddające sens zmian wprowadzonych w 1998 roku (dotyczących szczebla wojewódzkiego, ale i powiatowego) uważam jedno zdanie z tego tekstu. Brzmi ono: „Zakładano, że w regionach i mniejszych miejscowościach samorządowcy będą potrafili bardziej racjonalnie gospodarować publicznym groszem niż władza z Warszawy”. Warto to przypominać nie tylko z okazji jubileuszu. ●

Gwiazdy i VIP-y w filharmonii

Jak to możliwe, że Filharmonia Poznańska wykazuje się nie raz frekwencją przekraczającą 100 procent widowni? To pytanie zadają czasem radni podczas podsumowań wyników marszałkowskich instytucji kultury. Odpowiedź na nie można było znaleźć np. podczas koncertu „Fantastyczni”, gdy 18 maja w Auli UAM przy fortepianie usiadł Rafał Blechacz, a za dyrygenckim pulpitem stanął Paul McCreesh. Te gwiazdy sprawiły, że nie tylko zapełniły się miejsca siedzące, ale i wielu melomanów słuchało muzyki, stojąc pod ścianami. A na widowni pojawili się nie tylko miejscowe VIP-y (m.in. wicemarszałek Wojciech Jankowiak, prezydent Jacek Jaśkowiak, starosta Jan Grabkowski), ale też wielu znamienitych gości z kraju i z zagranicy (np. były prezydent Bronisław Komorowski czy aktor Wojciech Pszoniak). ABO

Pamiętaj o Kresach

20 i 21 maja w Poznaniu obchodzono XXI Dni Lwowa i Kresów Wschodnich. „Poznań – Lwów. Kresy Polski” to hasło przewodnie wydarzenia, które rozpoczęło się w sali Szkoły Baletowej przy ul. Gołębiej w Poznaniu. Z uczestnikami spotkał się tam marszałek Marek Woźniak, patron honorowy obchodów. W intencji Kresowian odprawiono mszę św. w farze poznańskiej, a na Starym Rynku odbył się Jarmark Galicyjski oraz Piknik Lwowski. Atrakcji nie brakowało: był

przemarsz orkiestry dętej z Dopiewa; swoje występy miały zespoły „Chawira” z Krakowa oraz „Tyłgentne Batiary” z Bytomia, zagrała także kapela „Wrocławianie” z Wrocławia. XXI Dni Lwowa i Kresów Wschodnich uzyskały wsparcie z Urzędu Marszałkowskiego w tegorocznym konkursie ofert na realizację zadań z dziedziny kultury. Organizatorem wydarzenia było Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich, oddział w Poznaniu. RAK

Partnerzy z Rumunii

Wielkopolska i okręg Sibiu zawarły porozumienie o współpracy.

FOT. A. BOIŃSKI

Po podpisaniu umowy goście z Rumunii stanęli do pamiątkowego zdjęcia m.in. z radnymi województwa.

Podpisy pod porozumieniem o współpracy regionów złożyli 22 maja w Urzędzie Marszałkowskim w Poznaniu marszałek Marek Woźniak i przewodnicząca Rady Okręgu Sibiu Daniela Cîmpean. Strony zakładają kooperację (częściowo już realizowaną) w takich obszarach, jak: administracja publiczna, kultura, turystyka, edukacja, badania i innowacje, gospodarka (w szczegól-

ności inteligentne specjalizacje i przemysły kreatywne), zdrowie, polityka społeczna, rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich oraz dziedzictwo kulinarne i produkty regionalne. Łączy nas historia, ale przede wszystkim członkostwo w UE i zamiar budowania bezpiecznej, demokratycznej przyszłości regionów – mówił podczas uroczystości marszałek Marek Woźniak.

– Korzystajmy ze wspólnej kultury i budujmy dobre relacje między ludźmi – to zadanie na dziś i jutro. Kulturę, historię i regionalną kuchnię nowych partnerów Wielkopolski można było poznać dzięki zorganizowanemu w UMWW – przy okazji podpisania porozumienia – „Dniowi Rumuńskiemu”. Przypomnijmy, że uchwałą akceptującą podpisanie porozumienia z Sibiu sejmik

województwa przyjął podczas lutowej sesji. To zresztą właśnie kontakty radnych (Komisji Strategii Rozwoju Regionalnego i Współpracy Międzynarodowej oraz przewodniczącej sejmiku Zofii Szalczczyk) z rumuńskimi partnerami zapoczątkowały późniejszy szybki rozwój współpracy między Wielkopolską a Sibiu, zwińczonego podpisaniem 22 maja oficjalnego dokumentu. ABO

Z obu stron Odry

Przedstawiciele władz polskich i niemieckich regionów spotkali się w maju w Dreźnie. Szczyt Regionów Partnerstwa Odry odbywał się pod hasłem „Granice dzielą – Odra łączy”. Politycy z województw: dolnośląskiego, lubuskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego oraz krajów związkowych: Berlina, Brandenburgii, Meklemburgii – Pomorza Przedniego i Saksonii omówili m.in. kooperację w sektorach opieki zdrowotnej i nauki, innowacji, transportu kolejowego oraz wzmocnienie polityki spójności, w szczególności Europejskiej Współpracy Terytorialnej. Reprezentujący nasz region wicemarszałek Wojciech Jankowiak przedstawił działania województwa na rzecz innowacji w różnych sektorach gospodarki i nauki. Zaproponował też, by w 2019 roku – podczas berlińskiej 19. edycji „Długiej Nocy Nauk” – partnerzy z Polski i Niemiec zaprezentowali swoje innowacyjne projekty przy wspólnym stoisku. Z naszego regionu zgłoszono dwa projekty studentów Politechniki Poznańskiej. ABO

Ile z Unii Europejskiej po 2020 roku?

Prace nad unijnymi wieloletnimi ramami finansowymi po 2020 roku wkraczają w decydującą fazę. Decydujący głos należeć będzie do Parlamentu Europejskiego i – przede wszystkim – szefów poszczególnych krajów członkowskich. Wiadomo już jednak, co zaproponowała Komisja Europejska. Wśród skutków tych propozycji będzie najprawdopodobniej zmniejszenie dostępnych dla Polski pieniędzy w ramach polityki spójności i na dopłaty bezpośrednie. Na razie jest za wcześnie, by wskazywać, w jakim stopniu te cięcia dotkną Wielkopolskę. Dyskusje nad WRF trwają też w skupiającym unijnych samorządów Europejskim Komitecie Regionów, z udziałem Wielkopolan. W ramach majowej sesji plenarnej KR w Brukseli odbyła się debata nt. WRF z Güntherem Oettingerem, komisarzem ds. budżetu UE i zasobów ludzkich. – Trudno jest zaakceptować cięcia w polityce spójności oraz wspólnej polityce rolnej, a także wyodrębnienie Euro-

pejskiego Funduszu Społecznego z polityki spójności czy tendencje centralizacyjne – zwrócił uwagę podczas tej dyskusji marszałek Marek Woźniak, przewodniczący polskiej delegacji w KR. Choć w debacie z samorządowcami komisarz Oettinger zapewniał, że „polityka spójności zawsze była, jest i pozostanie w przyszłości ważna dla UE, dlatego że się sprawdza”, to wiadomo, że w propozycji KE na ten kluczowy także dla Wielkopolski instrument przewidziano o ponad 6 proc. mniej środków. ABO

Seniorzy opanowali Urząd Marszałkowski

Marszałek Marek Woźniak i rektor Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu prof. Andrzej Tykarski zaprosili na I Wielkopolskie Forum Seniora. Wydarzenie, które odbyło się 29 maja w Urzędzie Marszałkowskim, zorganizował „Głos Wielkopolski”. Przez sześć godzin setki osób skorzystały z przygotowanych dla nich wykładów o zdrowiu, polityce senioralnej, obecności w świecie nowych mediów, a także z ciekawych dużym zainteresowaniem bezpłatnych badań wzroku i słuchu. ABO

FOT. A. BOIŃSKI

Nowe tulipany, dywan kwiatowy i pokazy lotnicze na setną rocznicę wybuchu Powstania Wielkopolskiego

Choć główne uroczystości związane z setną rocznicą wybuchu Powstania Wielkopolskiego czekają nas dopiero w grudniu, już teraz nie brakuje wydarzeń, współorganizowanych lub inspirowanych przez samorząd województwa, mających przypominać o zrywie sprzed wieku. Na początku maja, w ramach VI edycji Poznańskich Dywanów Kwiatowych, odbył się chrzest nowych odmian tulipanów, którym nadano imiona generałów Stanisława Taczaka i Józefa Dobrow-Muśnickiego. Z kolei w parku Adama Mickiewicza poznaniacy mogli podziwiać dywan ułożony z ponad miliona kwiatów przedstawiający kokardę narodową i daty 1918-2018 (na zdjęciu). Powstańców akcentów nie zabrakło także podczas tegorocznej edycji Poznań Air Show. Samorząd województwa był partnerem wydarzenia i mecenasem specjalnych bloków pokazowych dedykowanych Powstaniu Wielkopolskiemu. Odbywały się one 19 i 20 maja w miejscu związanym mocno z historią powstania – na lotnisku Ławica.

FOT. A. BOŃSKI
ABO

Startują pociągi PKM

10 czerwca, przy współudziale samorządu województwa, rusza Poznańska Kolej Metropolitalna.

Poznańska Kolej Metropolitalna (system regularnych połączeń kolejowych w regionie) to jedno z najbardziej odczuwalnych dla mieszkańców przedsięwzięć, w które zaangażowany jest samorząd województwa.

Pierwsze pociągi PKM (kursujące w godzinach komunikacyjnego szczytu co 30 minut) jadą na liniach Poznań – Jarocin, Poznań – Wągrowiec, Poznań – Nowy Tomyśl oraz Poznań – Grodzisk Wlkp. W kolejnych etapach, po zakończeniu remontu torów (np. na linii ze stolicy Wielkopolski do Piły), PKM obejmie: Kościan, Wrześnię, Gniezno, Rogoźno i Szamotuły, tj. miasta położone w promieniu około 50 km od Poznania.

O szczegółach tego projektu opowiadali 25 maja na Dworcu Letnim PKM wicemarszałek województwa Wojciech Jankowiak, prezydent Poznania Jacek Jaśkowiak i starosta poznański Jan Grabkowski.

– Każdej doby przyjeżdża do Poznania i wyjeżdża z miasta około 450 pociągów, z tego 335 składów zamawianych przez samorząd województwa.

FOT. P. BATAJACZAK

O szczegółach projektu PKM opowiadali 25 maja na Dworcu Letnim PKM wicemarszałek województwa Wojciech Jankowiak, prezydent Poznania Jacek Jaśkowiak i starosta poznański Jan Grabkowski.

Z tych połączeń korzysta codziennie 57-58 tys. pasażerów – wyliczał Wojciech Jankowiak. – Chcemy, by podróżujących koleją było jeszcze więcej, dlatego uruchamiamy kolej metropolitalną i kupujemy nowe pociągi.

Obsługująca PKM samorządowa spółka Koleje Wielkopolskie ma do dyspozycji nowoczesny tabor: 22 pociągi „elf”, 24 elektryczne szynobusy, 12 gruntownie zmodernizowanych innych pociągów.

Województwo kupuje teraz (dzięki dotacji z WRPO 2014+) 10 nowych składów „elf 2”, na 5 innych pociągów dla PKM udało się pozyskać wsparcie z programu Infrastruktura i Środowisko, a oprócz tego 4 pojazdy „link” kupią samodzielnie Koleje Wielkopolskie.

– W aglomeracji poznańskiej powstaje 70 proc. regionalnego PKB, a ona musi się

dalej rozwijać, dlatego trzeba zapewnić pasażerom wygodny i szybki transport do pracy i szkół – podkreślał Jacek Jaśkowiak.

Z kolei starosta Jan Grabkowski przypomniał, że projekt PKM połączony jest z budową kilkudziesięciu węzłów przesiadkowych z parkingami dla samochodów i rowerów. Chodzi o to, by zostawić auto na parkingu i, omijając korki, dojechać do Poznania znacznie szybciej.

Samorządowcy i kolejarze zrobili też kolejny krok, by ułatwić życie pasażerom. 30 maja w Poznaniu poinformowano, że spółka Koleje Wielkopolskie przystępuje do tzw. Pakietu Podróżnika. Co to takiego? Podróżni mogą w prosty sposób kupić jeden bilet na całą podróż, niezależnie od tego, z ilu i jakich pociągów (różnych przewoźników) skorzystają.

– Chcemy uprościć formalności i zachęcić pasażerów do korzystania z kolei, bo do dziś nikt nie wymyślił efektywniejszej i lepszej formy transportu zbiorowego – podsumował Wojciech Jankowiak. RAK

Uwaga na uchwały antysmogowe!

Warto zwrócić uwagę, że w Wielkopolsce zaczęły obowiązywać przepisy związane z walką o poprawę stanu powietrza, którym oddychamy.

Sejmik przyjął tak zwane uchwały antysmogowe już kilka miesięcy temu. Zarząd województwa przypomina, że od 1 maja zaczęły obowiązywać w Wielkopolsce zawarte w tych dokumentach obostrzenia.

Chodzi głównie o zakaz stosowania najgorszej jakości paliw stałych. Nie wolno więc spalać w domowych piecach: węgla brunatnego, mułow i flotokonzentratów węglowych, miałów węglowych najniższej jakości (takich, w których udział masowy węgla kamiennego o uziarnieniu poniżej 3 mm wynosi więcej niż 15 proc.), drewna, którego wil-

gotność w stanie roboczym przekracza 20 proc., paliw z węgla kamiennego niespełniających którejkolwiek z poniższych parametrów: wartość opałowa co najmniej 23 MJ/kg, zawartość popiołu nie więcej niż 10 proc., zawartość siarki nie więcej niż 0,8 proc.

Sprzedawca paliw stałych na żądanie kupującego musi przedstawić dokumenty potwierdzające jakość oferowanego towaru.

Ponadto od teraz wszystkie nowe kotły muszą zapewnić możliwość wyłącznie automatycznego podawania paliwa, wysoką efektywność energetyczną oraz dotrzymanie norm emisyjnych.

Treść uchwał oraz szczegółowe informacje znajdują się na stronie internetowej: www.umww.pl. ABO

Dla eksporterów

15 czerwca w UMWW w Poznaniu odbędzie się III Forum Eksportowe.

Jego tematyka dotyczy wsparcia finansowego dla wielkopolskich przedsiębiorców, w tym eksporterów oraz wsparcia dla firm w ramach realizacji zamówień publicznych dla organizacji międzynarodowych, jak ONZ, OBWE, NATO. Jest to jeszcze mało znany sposób na rozwijanie potencjału eksportowego polskich firm.

Udział w forum jest bezpłatny. Zgłoszenia – do 12 czerwca na adres coie@umww.pl. Szczegóły – na www.umww.pl. ABO

Będzie jeden samorząd?

Czy wydarzenie, które odbyło się 19 maja w Poznaniu, stanie się początkiem długo wyczekiwanej reprezentacji wszystkich przedsiębiorców?

Mowa o kongresie założycielskim Powszechnego Samorządu Gospodarczego Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Organizatorzy zakładają, że PSG MSP będzie apolityczną federacją przedsiębiorców i ich organizacji lokalnych, działającą na obszarze całego kraju. Jej siedzibą będzie Poznań, co ma stanowić nawiązanie do wielkopolskich tradycji gospodarczo i gospodarczego patriotyzmu. ABO

organizacji pozarządowych zrzeszających przedsiębiorców z sektora MSP. Gościem był też marszałek Marek Woźniak.

Podczas kongresu podjęto uchwałę o powołaniu Powszechnego Samorządu Gospodarczego Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Organizatorzy zakładają, że PSG MSP będzie apolityczną federacją przedsiębiorców i ich organizacji lokalnych, działającą na obszarze całego kraju. Jej siedzibą będzie Poznań, co ma stanowić nawiązanie do wielkopolskich tradycji gospodarczo i gospodarczego patriotyzmu. ABO

70 lat państwa

Również w Wielkopolsce przypominano 70-lecie powstania państwa Izrael.

Uroczysta gala z tej okazji odbyła się 20 maja w Auli UAM w Poznaniu. Na wydarzenie zaprosili wiceprezidentką Związku Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP Alicja Kobus oraz marszałek Marek Woźniak.

Wieczór uświetniły występy zwycięzców Konkursu Piosenki Żydowskiej, wykonania utworów Siergieja Rachmaninowa, fragment musicalu Jerry'ego Bocka „Skrzypek na dachu”, a także ludowe pieśni żydowskie. ABO

Wprowadzeniu zakazów towarzyszy specjalna kampania edukacyjno-informacyjna „Jakość powietrza to jakość życia”.

Sejmikowe pytania

Przedstawiamy tematy, które radni poruszali 4 czerwca, podczas XLVI sesji sejmiku, w ramach punktu „interpelacje i zapytania”.

Waldemar Witkowski (SLD-UP) interpelował w sprawie działalności promocyjnej prowadzonej przez należącą do samorządu województwa spółkę Koleje Wielkopolskie. Radny pytał, czy jest to celowe w przypadku tego podmiotu, kto wykonuje usługi reklamowe dla spółki oraz jaki jest koszt tych działań.

Karol Kozan (PiS) wystosował interpelację dotyczącą modernizacji strony internetowej

www.27grudnia.pl poświęconej Powstaniu Wielkopolskiemu. Radny chciał się dowiedzieć, w jakim trybie wyłoniono wykonawcę tej witryny, jakie były kryteria tego wyboru, jakie złożono oferty na wykonanie tej usługi, a także jaki był łączny koszt przeprowadzonej modernizacji.

Dariusz Szymczak (PiS) nawiązał w swoim wystąpieniu do wcześniejszej interpelacji

w sprawie kosztów i producenta grudniowego koncertu w setną rocznicę wybuchu Powstania Wielkopolskiego. Tym razem pytał o plany dofinansowania przez województwo filmu dokumentalnego poświęconego powstaniu oraz o uzależnienie tego faktu od decyzji władz miasta Poznania.

ABO

Radni rozliczyli budżet

Sejmik udzielił 4 czerwca zarządowi województwa absolutorium za 2017 rok.

Podczas ostatniej sesji sejmiku radni podsumowali ubiegłoroczne finanse regionu. Dochody budżetu w 2017 r. przekroczyły 1,13 mld zł, a wydatki sięgnęły 1,17 mld zł.

– W budżecie pozostały wolne środki w kwocie 66 mln zł, które umożliwią realizację dodatkowych inwestycji w 2018 r. – tłumaczyła podczas sesji skarbnik województwa Elżbieta Kuzdro-Lubińska.

Jej zdaniem widać duże uzależnienie budżetu regionu od sytuacji gospodarczej w kraju. Niskie bezrobocie, wzrost PKB, dobre wyniki przedsiębiorców oznaczają większe wpływy z podatku CIT (razem z PIT-em stanowią niemal 62 proc. naszych dochodów), ale trzeba pamiętać o kryzysowym 2008 r., kiedy nagle z budżetu „zniknęło” 80 mln zł z CIT i trzeba było emitować obligacje.

4 miliardy przez 3 lata

Elżbieta Kuzdro-Lubińska omówiła najważniejsze wydatki z 2017 roku na: transport i łączność (515 mln zł), ochronę zdrowia i pomoc społeczną (178 mln zł), kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (121 mln zł). Przykłady?

Wśród ważniejszych inwestycji drogowych były prace realizowane na trasach wojewódzkich nr 188 (Człuchów – Piła) oraz nr 185 (Obrzycko – Szamotuły). Na zakup sprzętu i aparatury medycznej dla szpitali wydano w 2017 r. łącznie 22 mln zł, a na budowę Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego z Oddziałem Leczenia Uzależnień – dodatkowe 13 mln zł. 152,5 mln zł kosztowały region dotacje do pasażerskich przewozów kolejowych, 25 mln zł wydano na zakup 2 pojazdów szynowych i niemal drugie

tyłe na modernizację pociągów i dostosowanie ich do standardów z XXI wieku.

– O skali wydatków z budżetu świadczą jednak inne liczby. Łącznie w latach 2014-2017 zainwestowaliśmy 4,4 mld zł, z tego: przewozy kolejowe to koszt 817 mln zł, drogi wojewódzkie – 796 mln zł, kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – 422 mln zł, natomiast ochrona zdrowia – to wydatki rządu 386 mln zł – wyliczała precyzyjnie skarbnik województwa.

Te dane i wydatki z regionalnej kasy spotkały się z aprobatą większości radnych, ale dyskusja nad absolutorium dla zarządu województwa rządzi się swoimi prawami i nie zabrakło politycznej debaty.

Opinie o budżecie

– To dobrze wykonany budżet, dlatego Komisja Rewizyjna występuje z wnioskiem o udzielenie absolutorium zarządowi województwa – zaznaczył jej szef Wiesław Szczepański (SLD-UP), który w ostatnich trzech miesiącach wraz z pozostałymi członkami komisji gruntownie przeanalizował finanse samorządu.

– Pozytywne opinie o budżecie wydały Regionalna Izba Obrachunkowa, a także biegli rewidenty – dodała, odczytując ich treść, przewodnicząca sejmiku Zofia Szalczyk.

– Regularnie od 2014 roku spada zadłużenie województwa, dzięki czemu będziemy mogli zainwestować spory wkład własny w projekty dofinansowane przez UE – na inny aspekt finansowej układanki zwrócił uwagę Jan Grzesiek (PSL), przewodniczący Komisji Budżetowej.

Marszałek Marek Woźniak i skarbnik województwa Elżbieta Kuzdro-Lubińska omawiają ostatnie detale przed debatą o ubiegłorocznym budżecie.

– To budżet racjonalny, proinwestycyjny, dobrze opowiadający na potrzeby mieszkańców Wielkopolski – stwierdził krótko radny Henryk Szopiński, wypowiadając się w imieniu klubu PO.

– Pomaga nam korzystna sytuacja gospodarcza w kraju – dodał z kolei, w imieniu radnych z PSL, Jan Grzesiek.

Inaczej zabrzmiały głosy polityków opozycji.

– Pochwałę zarząd województwa za mniejsze zadłużenie regionu, ale uważam, że zbyt dużo kosztują wyjazdy służbowymi samochodami – zaznaczył w imieniu klubu SLD-UP wiceprzewodniczący sejmiku Waldemar Witkowski. – Nagrody dla szefów szpitali są zbyt duże, porównując z wynagrodzeniami personelu medycznego.

certu powstańczego” w grudniu 2018 r. (a więc wydatki, które... dopiero zostaną poniesione).

Do tych zarzutów odniósł się marszałek Marek Woźniak.

Budżet na medal

– Radni z PiS uważają, że „miliony złotych można zagospodarować lepiej”. Pytam: tylko jak? To przecież rozpaczliwa próba (zakrawająca o manipulację i hipokryzję) znalezienia czegokolwiek na „nie”, bo tak naprawdę nie ma podstaw, by kwestionować wykonanie budżetu – ripostował marszałek. – Wpływy z CIT szacujemy ostrożnie, ale nie możemy zaplanować, że nagle 2 firmy wpłacą do budżetu 20 mln zł po decyzji urzędu skarbowego. Krytykujecie stratę w OPEN, ale nie ma ani słowa o tym, że placówka rozbudowuje się, inwestując m.in. własne pieniądze.

Zdaniem Marka Woźniaka strata w CWJ na Woli jest coraz mniejsza, a radni wiedzą, dlaczego nie uda się tej spółce zbilansować budżetu (m.in. ze względu na podatek od nieruchomości).

– Jeśli zredukujemy wynagrodzenia i zmniejszymy nagrody dla kadry kierowniczej, jak chce PiS, to najlepsi fachowcy i specjaliści odejdą z urzędu, a to jest psucie państwa i samorządu – dodał marszałek. Z kolei sprawa przeciwko GDDKiA będzie kontynuowana.

Te argumenty nie przekonały opozycji. 23 radnych z koalicji PO-PSL oraz niezrzeszonych głosowało za przyznaniem absolutorium zarządowi województwa. Przeciw było 5 osób z PiS, a 3 radnych z SLD-UP wstrzymało się od głosu.

RAK

Radni ruszyli w świat w poszukiwaniu zagranicznych inspiracji

Kolejne sejmikowe komisje odbyły w maju zagraniczne wizyty studyjne, zapoznając się z rozwiązaniami stosowanymi w innych samorządach. W dniach 15-19 maja do Chorwacji udali się przedstawiciele Komisji Rewizyjnej i Komisji Statutowej. Spotkali się tam m.in. z władzami gminy Nin, a także żupanii wukovarsko-srijemskiej, która jest regionem partnerskim województwa wielkopolskiego. W okolicach miejscowości Ovčara pod Vukovarem delegacja odwiedziła miejsca pamięci związane z ofiarami wojny domowej w byłej Jugosławii (zdjęcie z lewej). W innym partnerskim regionie naszego województwa – włoskiej Emilii-Romanii gościli natomiast od 21 do 24 maja radni z Komisji Rodziny i Polityki Społecznej. Wielkopolanie rozmawiali nie tylko z władzami regionu, ale też z przedstawicielami instytucji i podmiotów mających związek z polityką migracyjną Emilii-Romanii (na zdjęciu środkowym – spotkanie z koordynatorką Szkoły Pokoju Montesole w Marzabotto). Austria, a więc kraj, z którym dotąd województwo nie miało formalnych kontaktów samorządowych, była z kolei celem wizyty (28-30 maja) radnych z Komisji Strategii Rozwoju Regionalnego i Współpracy Międzynarodowej. Odwiedzili oni kraje związkowe Salzburg i Dolna Austria. Celem wyjazdu było zapoznanie się z doświadczeniami austriackiej polityki regionalnej oraz nawiązanie kontaktów z władzami landów. Na zdjęciu z prawej – prezentacja województwa wielkopolskiego przez przewodniczącą sejmiku Zofię Szalczyk podczas spotkania z radnymi parlamentu krajowego Dolnej Austrii.

ABO

Sztandar na rocznicę

Stanowisko i kolejny symbol na 20-lecie samorządu województwa.

Obradujący 4 czerwca sejmik przyjął okolicznościowe stanowisko z okazji 20. rocznicy utworzenia samorządu województwa, a także uchwałę wyrażającą wolę ustanowienia sztandaru województwa wielkopolskiego oraz zasad jego używania i stosowania.

– To będzie jeszcze jeden symbol naszej wspólnoty samorządowej – mówiła przewodnicząca sejmiku Zofia Szalczyk. – Przygotowanie odpowiedniego wzoru sztandaru zajmie nieco czasu, ale chcemy dziś symbolicznie wyruszyć w tę drogę.

Oba dokumenty przyjęto przez aklamację. Poniżej publikujemy treść rocznicowego stanowiska:

W dniu 5 czerwca 1998 roku Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił pakiet ustaw inicjujących ostatni etap reform administracyjnych i ustrojowych Państwa Polskiego. Przyjęciem ustaw: o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa oraz o administracji rządowej w województwie, a następnie ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. wprowadzającej zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa rozpoczęły się kolejny etap decentralizacji administracji publicznej w Polsce. Istota zmian polegała między innymi na przyznaniu samorządom województw statusu samodzielnego podmiotu polityki przestrzynnej i regionalnej. W wyniku powyż-

Treść stanowiska odczytał Jan Grzesiek – jedyny spośród obecnych radnych zasiadający w sejmiku województwa nieprzerwanie od początku jego istnienia.

szych reform, mieszkańcy historycznych ziem Wielkopolski stali się częścią wspólnoty samorządowej, zwanej odąd Województwem Wielkopolskim.

Dwie dekady funkcjonowania samorządu województwa to okres na tyle długi, by można było dostrzec skutki wprowadzonych rozwiązań. W 20. rocznicę uchwalenia ww. pakietu ustaw pragniemy wyrazić zaakcentować, iż bilans osiągnięć Samorządu Województwa Wielkopolskiego jest ogromny. Warto o tym mówić i dyskutować. To także czas pozwalający na sformułowanie

propozycji korekt, wynikających z zaobserwowanych problemów.

Pragniemy podkreślić, iż realizacja podstawowych zadań samorządu województwa, w tym sprawowanie władzy publicznej na poziomie wspólnoty regionalnej może odbywać się jedynie poprzez współdziałanie wszystkich uczestników życia publicznego, a więc zarówno władzy publicznej rządowej i samorządowej, jak i przedsiębiorców i społeczeństwa obywatelskiego, a samorząd terytorialny stanowi gwarancję ww. współpracy.

Wyrażamy uznanie dla wszystkich osób, które angażowały się w prace Samorządu Województwa Wielkopolskiego na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców naszego Regionu oraz podjęły trud sprawowania władzy publicznej, a także odpowiedzialności za jej rezultaty.

Ponadto pragniemy podziękować za dotychczasową współpracę samorządowcom wielkopolskich gmin i powiatów oraz zachęcić do dalszego, pogłębionego współdziałania w interesie mieszkańców Wielkopolski i Rzeczypospolitej Polskiej. ABO

Z Bretanią po nowemu

Sejmik wstępnie zaakceptował projekt porozumienia o współpracy między wielkopolską a francuską Bretanią.

To będzie odnowienie współpracy, która formalnie istnieje od 2005 roku (wtedy podpisano pierwsze takie porozumienie), a faktycznie sięga nawet lat 90. XX wieku. Nowa umowa ostatecznie będzie mogła być zaakceptowana przez sejmik i podpisana po wyrażeniu zgody przez MSZ.

Strony chcą współdziałać m.in. w takich sferach, jak: kultura, dziedzictwo naturalne, turystyka, ochrona środowiska, rolnictwo i produkcja rolno-spożywcza, planowanie przestrzenne, edukacja, rynek pracy, wymiana młodzieży, innowacje, badania naukowe, gospodarka, demografia, polityka społeczna, zdrowie. ABO

Dla kogo pieniądze od województwa?

Decyzją sejmiku wielkopolskie samorządy gminne i powiatowe uzyskają wsparcie z budżetu województwa, m.in. na inwestycje w obiektach sportowych oraz inicjatywy realizowane w sołectwach.

4 czerwca sejmik przyjął uchwałę o przekazaniu pomocy finansowej gminom na łączną kwotę 3,25 mln zł. Tak naprawdę jednak te pieniądze trafią ostatecznie do sołectw z regionu, które zrealizują projekty wybrane w VIII edycji konkursu „Pięknieje wielkopolska wieś”. To najczęściej drobne, ale ważne dla lokalnych społeczności przedsięwzięcia i inwestycje, które uzyskały dofinansowanie w wysokości od 10 do 30 tys. zł. Warto zaznaczyć, że do konkursu zgłoszono aż 275 ta-

kich projektów, a pieniądze przyznano na 127 z nich, które oceniono najwyżej.

Podczas tej sesji radni podjęli też uchwały, na mocy których ponownie przekazane zostanie dofinansowanie w ramach programu „Szatnia na medal”. Zaplecze obiektów sportowych wyremontuje 14 gmin i powiatów (za ponad 600 tys. zł), a 5 gmin zainwestuje w nowe tego typu obiekty ponad 400 tys. zł. Z kolei Piła dostanie dofinansowanie na ekran LED zakupiony na potrzeby olimpiady młodzieży.

Na mocy innej uchwały radni zdecydowali natomiast o przeznaczeniu prawie 400 tys. zł na zakupy sprzętu służącego ewidencji gruntów przez sześć powiatów oraz miasta Poznań i Leszno. ABO

Podsumowali współpracę

Sejmik zapoznał się ze sprawozdaniami z realizacji w 2017 roku programów (rocznego i wieloletniego) współpracy samorządu województwa z organizacjami pozarządowymi.

Tak zwany trzeci sektor jest bardzo ważny dla władz województwa, bo wspomaga realizację jego zadań w różnych dziedzinach.

Samorządowe jednostki współpracowały w 2017 roku z około 500 NGO-sami działającymi w Wielkopolsce. Płaszczyzn tej kooperacji było wiele. Wiadomo jednak, że dla organizacji pozarządowych szczególnie cenne jest wsparcie finansowe uzyskiwane od władz województwa. A było ono niemałe – w ubiegłym roku tym podmiotom przekazano z budżetu regionu prawie 9 mln zł w ramach umów jednorocznych, a na umowy wieloletnie przeznaczono ponad 7 mln zł. ABO

Zarząd odpowiada

Przedstawiamy wyciąg z odpowiedzi udzielonych na wcześniejsze interpelacje i zapytania radnych.

Wicemarszałek Wojciech Jankowiak

– ustosunkował się do interpelacji Zofii Szalczyk i Juliana Joksia w sprawie utworzenia filii Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Krotoszynie. Wskazał, że wielkopolskie WORD-y w Kaliszu, Koninie, Lesznie, Pile i w Poznaniu są wystarczające dla sprawnego przeprowadzenia egzaminów na prawo jazdy. Utworzenie filii terenowej spowoduje konieczność poniesienia dodatkowych kosztów, co przy spadku liczby osób przystępujących do egzaminu wpłynie negatywnie na sytuację ekonomiczną WORD, a obniżenie wymagań wobec kandydatów będzie skutkowało pogorszeniem poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego. W związku z tym utworzenie nowego ośrodka egzaminowania w obecnej sytuacji nie znajduje uzasadnienia.

– odpowiadając na interpelację Mirosławy Rutkowskiej-Krupki w sprawie remontu schodów w pasie drogi wojewódzkiej nr 180 w Pile, poinformował, że zostanie on przeprowadzony w bieżącym roku przez Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich.

– odnosząc się do interpelacji Mirosławy Kaźmierczak dotyczącej oświetlenia drogi wojewódzkiej nr 436, wskazał, że oświetlenia ulic, placów i dróg publicznych oraz planowanie oświetlenia miejsc publicznych i dróg znajdujących się na terenie gminy należy do jej zadań własnych. Natomiast w kwestii poprawy stanu technicznego drogi wojewódzkiej nr 436 na odcinku od drogi krajowej nr 11 do miejscowości Komorze Nowe, powiadomił, że prace remontowe na tej drodze, której łączna długość wynosi ponad 28 km, prowadzone są sukcesywnie i etapowo.

– w sprawie interpelacji Andrzeja Pospieszynskiego dotyczącej organizacji ruchu na obwodnicy Śremu, oznajmił, że po wprowadzeniu nowego programu sygnalizacji świetlnej płynność ruchu drogowego znacznie poprawiła się.

– poinformował Włodzimierza Ignasińskiego, że wynagrodzenie dyrektora WORD w Poznaniu wynosi 4-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw. Pozostali dyrektorzy mają ustalone wynagrodzenie wynoszące odpowiednio w: Kaliszu – 3,5-krotność, Koninie – 3,3-krotność, Lesznie – 3,2-krotność, Pile – 3,3-krotność. Przyznając nagrody roczne dla dyrektorów WORD, zarząd województwa kieruje się m.in. uzyskaniem dodatniego wyniku finansowego, efektywnym i na wysokim poziomie merytorycznym wykonywaniem zadań statutowych.

Wicemarszałek Krzysztof Grabowski

– odpowiadając na interpelację Włodzimierza Ignasińskiego w sprawie działki nr 703 w Romanowie Dolnym, przekazał, że była ona zbyta przez województwo wielkopolskie z dostępem do drogi publicznej. Bezumowne korzystanie przez nabywców tej działki, tj. członków wspólnoty mieszkaniowej z działek sąsiednich, winno być przez nich uregulowane bezpośrednio z właścicielami tych działek. Jednocześnie województwo uzyskało od właściciela działki przyległej ustną informację o woli uregulowania sprawy bez konieczności rozbiórki muru oporowego.

Członek zarządu województwa Maciej Sytek

– udzielając odpowiedzi Stawomirowi Hincowi, przedstawił radnemu procedurę przyznawania nagród rocznych dla dyrektorów samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, dla których województwo wielkopolskie jest podmiotem tworzącym.

Członek zarządu województwa Marzena Wodzińska

– przekazała Julianowi Joksowi, że centra wsparcia rzemiosła, kształcenia dualnego i zawodowego (CWRKDiz) zostały powołane w Kaliszu, Koninie, Lesznie, Pile i Poznaniu. Obszar ich działania obejmuje 31 wielkopolskich powiatów i jest spójny z obszarem działań ośrodków doskonalenia nauczycieli (ODN) oraz publicznych bibliotek pedagogicznych (PBP), prowadzonych przez samorząd województwa. Powiat krotoszyński to obszar działań ODN, PBP i CWRKDiz w Kaliszu. Porozumienie pomiędzy województwem wielkopolskim a izbami rzemieślniczymi w Poznaniu i Kaliszu przyczyni się do rozwoju kształcenia zawodowego i dualnego oraz poprawy warunków do rozwoju przedsiębiorczości. Z niezrozumiałych przyczyn przedstawiciele Krotoszyńskiej Izby Rzemieślniczej zrezygnowali z podpisania porozumienia, mimo to województwo podtrzymuje chęć współpracy.

Dyrektor Departamentu Kultury UMWW Włodzimierz Mazurkiewicz

– odpowiadając w imieniu marszałka na interpelację Karola Kozana w sprawie nagród wypracowanych dyrektorom instytucji kultury, dla których organizatorem jest samorząd województwa, wskazał regulujące te kwestie przepisy prawne. Wyjaśnił, w jaki sposób dokonywana jest ocena działalności instytucji oraz jakimi przesłankami kierował się zarząd, przyznając nagrody. ABO

Olimpiada na finiszu

FOT. P. P. RYCHTER

XXIV ogólnopolska olimpiada młodzieży w sportach halowych Wielkopolska 2018 powoli przechodzi do historii. Choć gdy zamykaliśmy to wydanie, do końca zawodów pozostało kilka dni (finał zaplanowano na 10 czerwca, całe wydarzenie podsumujemy w kolejnym numerze), wszystko wskazywało na to, że impreza będzie zarówno organizacyjnym, jak i sportowym sukcesem naszego województwa. Po rozegraniu rywalizacji w 13 sportach, Wielkopolska zajmowała pierwsze miejsce w klasyfikacji medalowej i punktowej, a w zestawieniu najlepszych klubów pierwsze trzy lokaty również należały do Wielkopolan. Na zdjęciu – Nadia Schmidt z MKS Dąbrówka Poznań podczas zawodów rozgrywanych w Szamotułach. ABO

Mogą badać nowocześnie

W kaliskiej lecznicy otwarto zmodernizowany SOR.

Mieszkańcy Kalisza i okolicznych powiatów mają do dyspozycji nowy Szpitalny Oddział Ratunkowy.

Inwestycja w tamtejszym Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym kosztowała niemal 11 mln zł, z czego prawie 6 mln zł dołożyła w ramach dotacji UE, a ponad 4,3 mln zł pochodziło z budżetu województwa. Co się zmieniło po przebudowie? Rozdzielono ruch chorych (pacjenci w stanach nagłych i planowi), wydzielono odrębne części SOR dla dzieci i dorosłych, dostosowano wyposażenie do obowiązujących przepisów. Wydzielono również obszar diagnostyczny, a kaliski SOR, jako jeden z niewielu tego typu oddziałów w kraju, posiada teraz tomograf komputerowy.

29 maja odbyła się uroczystość otwarcia zmodernizowanej części szpitala. Wzięli w niej udział między innymi wicemarszałek Krzysztof Grabowski oraz wojewódzcy radni:

FOT. ARCHIWUM

Uroczystość otwarcia zmodernizowanych oddziałów w kaliskim szpitalu odbyła się 29 maja.

szeffowa sejmikowej Komisji Zdrowia i Bezpieczeństwa Publicznego Anna Majda i przewodniczący rady społecznej kaliskiego WSZ Leszek Wojtasiak.

Warto dodać, że w kaliskim szpitalu modernizację przeszedł też oddział chorób wewnętrznych. Ta inwestycja pochłonęła ponad 2,3 mln zł,

w większości wyasygnowanych z budżetu województwa. Pomieszczenia dostosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych. Udało się także wymienić pionny kanalizacyjny oraz zakupiono nowe łóżka, szafki, materace, wózki do transportu pacjentów. Ta część szpitala dysponuje 80 miejscami dla pacjentów. Rocznie

z jej usług korzysta około 3700 chorych.

Przed uroczystością otwarcia zmodernizowanych oddziałów inwestycje podsumowano podczas konferencji prasowej z udziałem wicemarszałka Krzysztofa Grabowskiego, radnego Leszka Wojtasiaka i dyrektora WSZ w Kaliszu Wojciecha Grzelaka. ABO

Małe kino, a cieszy!

11 maja w Starym Mieście otwarto „Kino za rogiem”. Inwestycję umożliwiła dotacja unijna z WRPO 2014+.

Gmina Stare Miasto wraz z trzema partnerami podjęła się utworzenia małego i taniego w utrzymaniu kina. Projekt zrealizowano przy wsparciu z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2014+ (poddziałanie 4.4.1 „Inwestycje w obszarze dziedzictwa kulturowego regionu”).

Kino powstało w miejscowym kompleksie szkolno-przedszkolnym. Budynek świetlicy wiejskiej zaadaptowano na salę kinową z 30 miejscami oraz wyposażono w profesjonalny sprzęt audiowizualny, składający się z: projektora filmowego, ekranu i wysokiej jakości sprzętu nagłaśniającego.

– Kultura niesie w sobie piękno. Jest ważnym ogniwem budowania więzi społecznych. Przede wszystkim jednak jest wartością uniwersalną, dostępną dla wszystkich – mówiła 11 maja, podczas uroczystego otwarcia obiektu, Marzena Wodzińska z zarządu województwa. – Mam nadzieję, że „Kino za rogiem” stanie się nie tylko miejscem wyświetlania filmów, ale również licznych koncertów, przeglądów, itp., stając się świetną propozycją na spędzenie wolnego czasu z rodziną i przyjaciółmi. RAK

Ważne inwestycje na wschodzie

Gminy Rzgów, Rychwał i Turek otrzymają blisko 17,5 mln zł z WRPO 2014+ na inwestycje związane z tworzeniem i dystrybucją energii ze źródeł odnawialnych.

Za unijne pieniądze, przyznane przez zarząd województwa z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 (WRPO 2014+), samorzady kupią i zamontują instalacje fotowoltaiczne oraz kolektory słoneczne. Przedsięwzięcia będą realizowane na terenie gmin Rychwał, Golina, Wierzbiniek i Tuliszków, a także w gminach: Rzgów, Grodziec i Turek.

Umowy z beneficjentami podpisywał pod koniec maja Maciej Sytek z zarządu województwa. Między innymi 30

FOT. ARCHIWUM W TURKU

Maciej Sytek z zarządu województwa i burmistrz Turku Romuald Antosik prezentują podpisaną umowę.

maja w Urzędzie Miejskim w Turku podpisano dokument potwierdzający unijne dofinansowanie do budowy instalacji fotowoltaicznych i solarnych dla mieszkańców miasta.

Turkowski projekt „Energia słoneczna dla domu – wyko-

ńczenie mikroinstalacji fotowoltaicznych i solarnych na potrzeby mieszkańców gminy Turek” otrzyma wsparcie w wysokości 5,3 mln zł. Te pieniądze pokryją 85 proc. kosztów instalacji OZE dla 321 domów jednorodzinnych. Ich mieszkańcy pokryją pozostałe 15 proc. wartości instalacji i zapłacą podatek VAT. RAK

Wyremontują zaplecze

Kolejne samorzady skorzystają z wojewódzkiego programu „Szatnia na medal”.

Dzięki wsparciu z budżetu województwa (kwoty od kilkunastu do stu tysięcy złotych) w najczęściej małych miejscowościach zostaną wyremontowane lub postawione nowe obiekty zaplecza szatniowo-sanitarnego przy obiektach sportowych.

25 maja marszałek Marek Woźniak podpisał w UMWW umowy na dofinansowanie czterech projektów na terenie powiatu wrzesińskiego oraz gmin Golina, Kępno i Komorniki. Natomiast 29 maja kolejne porozumienia z marszałkiem parałowali władarze gmin: Kąwęczyn, Kłecko, Kostrzyn, Koź-

min Wielkopolski, Kórnik, Lisków, Lwówek, Pępowo, Przemęt, Stare Miasto i Slesin.

– Ten program, choć nie jest bardzo kosztowny, to jednak jest bardzo ważny. Zależy nam, by osoby chcące uprawiać sport, mogły to robić w dobrych warunkach. „Szatnia na medal” wpisuje się w działania promujące zdrowy styl życia i jest istotnym elementem budowania kondycji Wielkopolan – podkreślił Marek Woźniak.

Celem programu realizowanego przez samorząd województwa jest zbudowanie pozytywnego wizerunku sportu kojarzonego ze zdrowiem i higieną poprzez poprawę warunków ogólnodostępnych budynków szatniowo-sanitarnych przy obiektach sportowych. ABO

Rekordowe śpiewanie „Roty” w Kaliszu

FOT. A. WALCZAK

Podczas Wielkiego Koncertu Plenowego Chórów i Orkiestr Dętych OSP w Kaliszu został ustanowiony nowy rekord we wspólnym śpiewaniu „Roty”. Wydarzenie odbyło się z okazji 110. rocznicy napisania pieśni, 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości, 100. rocznicy wybuchu Powstania Wielkopolskiego oraz 200 lat istnienia Kaliskich Towarzystw Muzycznych. Napisany przez Marię Konopnicką i skomponowany przez Feliksa Nowowiejskiego utwór zaśpiewały 1044 osoby. Byli wśród nich m.in. wicemarszałek Krzysztof Grabowski oraz szef PSL Władysław Kosiniak-Kamysz, który obok marszałka Marka Woźniaka był jednym z patronów honorowych koncertu. ABO

Z „Wojciechem”

Marszałek Marek Woźniak znalazł się w gronie osób nagrodzonych przez powiat ostrowski.

Tradycyjne „Wojciechy” w sześciu kategoriach starosta Paweł Rajska wręczył podczas uroczystej sesji Rady Powiatu Ostrowskiego, która odbyła się 25 maja.

Marszałek województwa otrzymał specjalne wyróżnienie od powiatu za „stwarzanie szans dla zrównoważonego rozwoju wszystkich samorządów regionu, za wspieranie polskiej samorządności, także na forum europejskim”. ABO

Zdaniem gospodarza

Marcin Bednarz,
starosta
średzki

– Mam szczęście być starostą powiatu, który tworzą ludzie dialogu i porozumienia. Dzięki nim i ich świetnej współpracy nasz powiat dynamicznie się rozwija.

Mieszkańcom staramy się stwarzać odpowiednie warunki do pracy, opieki i odpoczynku, a inwestorom ułatwiamy prowadzenie działalności. Nowe firmy to atrakcyjne miejsca pracy i wzrost konkurencyjności na rynku. Ich obecność sprawia, że powiat średzki staje się ważnym ośrodkiem gospodarczym i kulturalnym w Wielkopolsce.

Bliskość Poznania wpływa na to, że ci, którzy chcą uciec od zgiełku dużego miasta, chętnie nas odwiedzają, czasami zostają na stałe. A tu naprawdę jest co zobaczyć. Trzeba wspomnieć o początkach państwa polskiego. Gród piastowski w Gieczu, wzniesiony około 865 roku, jest jednym z najstarszych w kraju.

Idąc dalej ścieżką historii, odwiedzmy dwór w Koszutach, gdzie pocujemy niepowtarzalną atmosferę szlacheckiej tradycji. Do najpiękniejszych zabytków samej Środy Wlkp. należy późnogotycka kolegiata pw. Wniebowzięcia NMP, w której przez ponad 300 lat spotykały się sejmiki szlachty z poznańskiego i kaliskiego.

Odpočzynek zaś znajdziemy nad pięknymi jeziorami w gminie Zaniemyśl lub podczas jazdy średzką koleją wąskotorową. Zapraszamy!

Co zwiedzić wokół Środy

Jakie atrakcje, oprócz zabytków, znajdują się w powiecie średzkim?

Dobra lokalizacja powiatu, rozbudowana infrastruktura, niezłe rozwinięta sieć dróg kołowych i kolejowych oraz bogactwo zabytków sprawiają, że powiat średzki jest miejscem atrakcyjnym zarówno dla inwestycji gospodarczych, jak i regionem pełnym uroku i ciekawych miejsc, który warto odwiedzić i dobrze poznać. Przykłady?

Latem najwięcej gości przyciąga Jezioro Średzkie: ze zażędzaniem dla dzieci, wydzieloną strefą kąpieliska dla najmłodszych (w okresie letnim jest tam ratownik, usypaną plażą, przebieralniami, bogato wyposażonym placem zabaw. Dookoła jeziora została wybudowana ścieżka rowerowa, dlatego akwen z roku na rok staje się coraz bardziej popularnym miejscem wypoczynku dla mieszkańców powiatu i gości.

Niewątpliwą atrakcją turystyczną jest wąskotorowa Średzka Kolej Powiatowa „BANA”. Kolej w Środzie powstała już w XIX wieku. Specjalna kolejka przez cały sezon letni kursuje na trasie Środa-Zaniemyśl i cieszy się coraz większą popularnością. Gdy dojedziemy nią do Zaniemyśla, warto odwiedzić wyspę Edwarda na Jeziorze Raczynskim. Porasta ją starodrzew liściasty, tj. ponad 300 starych drzew: lipy, olchy, jesiony i osiki oraz 60 dębów, z których 17 uznano za pomniki przyrody. Dziś turyści korzystają z promu pasażerskiego, który jest dodatkową atrakcją, szczególnie dla dzieci.

Samorząd województwa rozważa przejęcie pałacu Jana Henryka Dąbrowskiego w Winnej Górze.

Co jeszcze warto zobaczyć, przyjeżdżając na weekend do powiatu średzkiego? Na przykład grodzisko w Gieczu, stanowiące obecnie rezerwat archeologiczny, będący jednym z oddziałów Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy. Giecz jest ośrodkiem, którego duże znaczenie w okresie tworzenia się państwa polskiego oraz niezaprzeczalną rangę tego ośrodka w czasach późniejszych poświadczają stosunkowo liczne źródła pisane. W „Kronice polskiej” Gall Anonim wspomina gród w Gieczu, obok Poznania, Gniezna i Włocławka, jako jedno z najważniejszych miejsc, skąd pocho-

dziła znaczna część drużyny Bolesława Chrobrego.

W parku krajobrazowym w Koszutach stoi natomiast barokowy dwór szlachecki z XVIII wieku, gdzie mieści się Muzeum Ziemi Średzkiej. We wnętrzu muzeum znajduje się stała ekspozycja zatytułowana „Mała siedziba ziemianska w Wielkopolsce”, prezentująca wyposażenie wnętrza dworu ziemianskiego. Szczególną uwagę zwrócono na eksponaty wiążące dwór w Koszutach z historią Wielkopolski i regionu.

Wieś Winna Góra znana jest od XIII w., kiedy to wchodziła w skład uposażenia bi-

skupstwa poznańskiego. Nazwa pochodzi prawdopodobnie od winnic, które istniały tu w średniowieczu. Dobra biskupie zostały w 1796 r. skonfiskowane przez rząd pruski, a w 1807 r. majątek został nadany przez Napoleona generałowi Janowi Henrykowi Dąbrowskiemu. Generał mieszkał w Winnej Górze do 1918 r. i został pochowany w kaplicy przy miejscowym kościele.

W pobliskim parku znajduje się staw z wyspą, otoczony starodrzewem. Na wyspie stoi neogotycki pomnik z I poł. XIX w. adiutanta generała – Stanisława Chłapowskiego. RAK

Muzeum, które pozwala zajrzeć w przeszłość

W niewielkim Gieczu (powiat średzki) od lat funkcjonuje rezerwat archeologiczny. To oddział Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, placówki podległej samorządowi województwa.

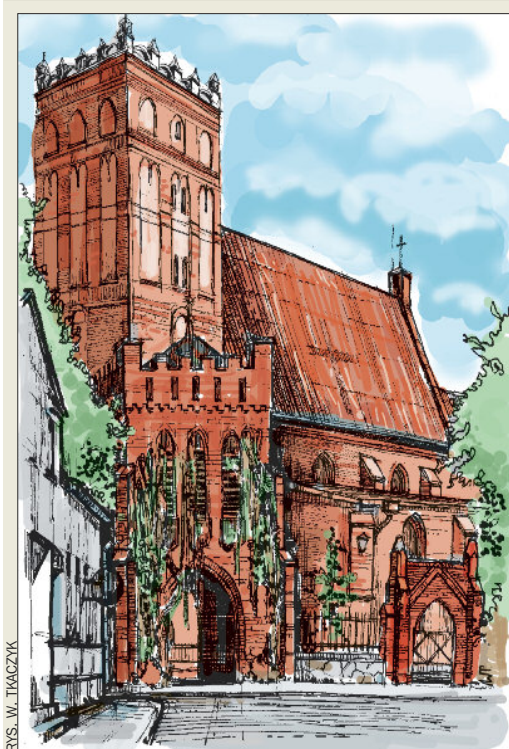
Giecz to obecnie mała i spokojna wielkopolska wieś, która w przeszłości była świadkiem niezwykłych wydarzeń. Przed 1000 lat znajdował się tu jeden z najważniejszych ośrodków państwa pierwszych Piastów, zwłaszcza Mieszka I oraz Bolesława Chrobrego. Po upadku monarchii (i zniszczeniach spowodowanych najazdem czeskiego księcia Brzetysława II w 1038 roku) Giecz nie odzyskał już dawnego znaczenia, choć długo jeszcze był siedzibą kasztelana i miejscem

ważnych narad, np. zjazdów książąt.

Muzeum na Lednicy stara się inwestować w placówkę, by umożliwić zwiedzającym poznanie bogatej historii tego miejsca. Przed kilkoma laty zmodernizowano (dzięki dotacji z WRPO 2007-2013) osadę edukacyjną, będącą rekonstrukcją wczesnośredniowiecznego podgrodzia. Goście mogą obejrzeć, jak wyglądały dawne domostwa wyposażone m.in. w koło garncarskie i warsztat tkacki.

Przebudowano też działający na grodzisku obiekt muzealny, który wzbogacił się m.in. o salę konferencyjną na około 60 osób. Ta inwestycja umożliwia np. sprawne prowadzenie lekcji muzealnych oraz zajęć interaktywnych dla dzieci i młodzieży. RAK

Wielkopolska przez Witolda Tkaczyka naszkicowana

RYŚ. W. TKACZYK

Późnogotycka kolegiata Najświętszej Maryi Panny Wniebowziętej w Środzie Wielkopolskiej powstała w latach 1423-1428. Budowniczym świątyni był Bartłomiej Rynek, ówczesny proboszcz i kanonik katedralny poznański, a jej domniemanym fundatorem mógł być sam król Władysław Jagiełło. Kościół zlokalizowano w sąsiedztwie murów miejskich. Pierwotnie był jednonawowy. Na przełomie XV i XVI wieku przebudowano go, dodając nawy boczne i charakterystyczną, masywną wieżę, a także boczną kaplicę (dzisiejszą zakrystię). W 1602 r. ukończono budowę późnorennesansowej kaplicy Gostomskich. Fundatorami byli Urszula Gostomska i jej mąż Hieronim Gostomski, wojewoda poznański. Najstarszymi elementami wyposażenia wnętrza kolegiaty są: grupa ukrzyżowania na belce tęczowej pochodząca z początku XVI w., wczesnorennesansowe kamienne płaskorzeźby, stalle kanonickie z 1520 r. i płyta nagrobna Ambrożego Pampowskiego, starosty generalnego Wielkopolski. WT

Powiat średzki

Lekcja z historii:

Powiat średzki został utworzony w 1999 r. w ramach reformy administracyjnej. Jego siedzibą jest miasto Środa Wielkopolska. Pod taką nazwą powiat funkcjonował również m.in. w okresie I Rzeczypospolitej (1791-1793), II Rzeczypospolitej (1919-1939) oraz w latach PRL (1945-1975). W skład powiatu wchodziły gminy: Środa Wielkopolska, Dominowo, Krzykosy, Nowe Miasto nad Wartą, Zaniemyśl. Dawniej należały też do niego gminy: Kostrzyn, Kleszczewo i Nekla.

Powiat średzki w liczbach:

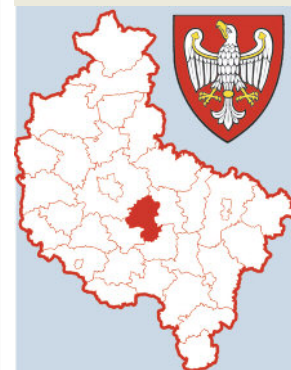
- powierzchnia – 623 km²
- liczba ludności – 57.760
- gęstość zaludnienia – 92,4 os./km²
- mieszkańcy miast – 38,5 proc.
- mieszkańcy wsi – 61,5 proc.

Ciekawostki:

- Od 1928 r. trwały starania o stworzenie oddzielnej kwatery powstańców wielkopolskich na średzkim cmentarzu, które znalazły swój finał w 1935 r. 11 sierpnia 1935 r. we wschodniej stronie cmentarza średzkiego w uroczystej procesji pochowano przeniesione prochy 9 powstańców. W latach 1935-2008 pochowano w kwaterze kolejne 178 osób, w tym 136 powstańców wielkopolskich.
- Według legendy wyspa Edwarda na Jeziorze Raczynskim w Zaniemyślu nie jest tworem natury: miała zostać usypana z polecenia wojewody poznańskiego Stanisława Górki, który na jeziorze chciał ukryć swoje skarby. Wówczas nazywała się „Grunt” lub „Zaniemyńska Kępa”.

Sąsiednie powiaty:

- wrzesiński
- jarociński
- śremski
- poznański

Jak sobie radzi samorząd regionu

W czerwcu mijają dwie dekady od uchwalenia przez Sejm ustawy o samorządzie województwa.

Przewodniczący Sejmiku Województwa Wielkopolskiego

Józef Gruszka
listopad 1998 r.
– październik 2001 r.

Jan Grzesiek
październik 2001 r.
– październik 2002 r.

Paweł Arndt
listopad 2002 r.
– październik 2005 r.

Zbigniew Czerwiński
październik 2005 r.
– październik 2006 r.

Lech Dymarski
listopad 2006 r.
– listopad 2014 r.

Krzysztof Paszyk
grudzień 2014 r.
– listopad 2015 r.

Zofia Szalczyk
od listopada 2015 r.

FOT. P. RATAJCZAK

Wielkopolanie polubili 22 nowoczesne pociągi „elf”, jeden z najdroższych zakupów w historii województwa. Dzięki dotacjom z Unii Europejskiej, wkładowi własnemu z regionalnego budżetu, a także zakupom samorządowej spółki Koleje Wielkopolskie wkrótce na torach pojawi się kolejnych kilkanaście nowych składów.

Piotr Ratajczak

Właśnie minęło 20 lat od decyzji Sejmu RP, który 5 czerwca 1998 r. uchwalił ustawę o samorządzie województwa. Ówczesna reforma administracyjna wprowadziła znaczące zmiany w państwie. Powstała trzystopniowa struktura podziału terytorialnego: oprócz samorządów gmin (funkcjonujących od 1990 r.) na mapie Polski pojawiły się powiaty i 16 województw, w tym wielkopolskie.

Głównym celem tych zmian była decentralizacja władzy: samorządom nadano odpowiednie kompetencje i obowiązki, a w ślad za tym – fundusze na sfinansowanie tych prac. Zakładano, że w regionach i mniejszych miejscowościach samorządowcy będą potrafili bardziej racjonalnie gospodarować publicznym groszem niż władza z Warszawy.

Jak to faktycznie wygląda po 20 latach? Czy zajmuje się wojewódzki samorząd i co dotychczas osiągnął? I kto jest

kim w samorządowej administracji regionu?

Ważne eurofundusze

Najbardziej spektakularne (i znane mieszkańcom, m.in. dzięki dotacjom z funduszy unijnych) są inwestycje w transport. To na przykład: rozbudowane lotnisko Ławica, zmodernizowane wojewódzkie drogi (obwodnice, ronda, ścieżki rowerowe, przystanki), wyremontowane tory (np. linia Poznań – Wągrowiec, Poznań – Grodzisk Wlkp. czy modernizowana obecnie trasa ze stolicy Wielkopolski do Piły) czy zakupione nowoczesne pociągi, np. szynobusy i „elfy”.

Równie ważne są kwestie związane z opieką zdrowotną: samorząd nadzoruje ponad 20 placówek służby zdrowia (m.in. 4 szpitale wojewódzkie, lecznicę onkologiczną WCO, placówki psychiatryczne w Gnieźnie i Kościanie, centra leczenia uzależnień czy podmioty prowadzące rehabilitacje pacjentów) i zainwestował w nie kilkaset milionów złotych, a wkrótce ruszy budowa Wiel-

kopolskiego Centrum Zdrowia Dziecka w Poznaniu.

Trudniej nam za to dostrzec marszałkowskie szkoły, teatry, inwestycje przeciwpowodziowe, sportowe czy wsparcie dla wielkopolskiej gospodarki. Bo choć mają one niewielką tabliczkę z napisem: instytucja samorządu województwa, to jednak widz w teatrze czy młody piłkarz na boisku niekoniecznie wiedzą, że korzystają z bazy i infrastruktury powstającej (lub wyremontowanej) za pieniądze, przynajmniej częściowo, z wojewódzkiego budżetu.

Przykłady? Tysiące dzieciaków grają codziennie w piłkę na 300 wielkopolskich „orlikach”, których budowę dofinansowano z budżetu regionu, podobnie zresztą, jak kilkudziesięciu hal sportowych, pływalni, stadionów. Znacznie więcej takich obiektów udało się też wyremontować, przekazując wsparcie samorządom lokalnym i organizacjom pozarządowym.

I choć najbardziej medialną aktywnością samorządu województwa jest dystrybucja fun-

duszy unijnych (np. 10 mld zł z WRPO 2014+), to jednak warto przypomnieć o wsparciu, które województwo ze swojego budżetu udziela właśnie JST (na rozwój infrastruktury sportowej, mniejsze drogi, zabytki, bezpieczeństwo publiczne), NGO (konkursy ofert w kilku nastu dziedzinach), sołectwom (świetlice wiejskie, mała infrastruktura). Te pieniądze „płyną” do wsi i miast regularnie od 20 lat.

Gdzie jeszcze możemy spotkać się z instytucjami wojewódzkiego samorządu?

Smog, szkoły, biznes

Samorząd regionu dba też o ochronę środowiska, opracowując i wdrażając programy jego ochrony (głośne ostatnio uchwały antysmogowe) oraz egzekwując od firm opłaty za korzystanie z niego. Władze województwa wspierają finansowo rozwój obszarów wiejskich, organizując liczne przedsięwzięcia i konkursy promujące rolnictwo, żywność tradycyjną i turystykę wiejską w regionie. Dbają też o komple-

Marszałkowie Województwa Wielkopolskiego

Stefan Mikołajczak
listopad 1998 r.
– październik 2005 r.

Marek Woźniak
od października 2005 r.

sową politykę rozwoju gospodarczego Wielkopolski, inicjując przedsięwzięcia wspierające najbardziej perspektywiczne dziedziny biznesu.

Ponadto regionalny samorząd prowadzi 19 placówek edukacyjnych, przyznaje wybitnym uczniom i studentom stypendia, nagradza najlepszych młodych sportowców, współpracuje z kombatanami, pielęgnuje pamięć o ważnych historycznych rocznicach i wydarzeniach. Listę można uzupełnić jeszcze o współpracę z zagranicą, pomoc społeczną i politykę prorodzinną (Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej), wsparcie dla rynku pracy (Wojewódzki Urząd Pracy), zagospodarowanie przestrzenne (Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego).

Kto przyznaje pieniądze na realizację wszystkich tych prac?

Sejmik w liczbach

Sejmik (jego pracami kieruje u nas przewodnicząca Zofia Szalczyk, PSL) to organ stanowiący i kontrolny samorzą-

FOT. A. BOIŃSKI

Warto przypomnieć, że w okresie niemal dwudziestu lat działalności sejmiku funkcje radnego pełnili łącznie 183 osoby.

FOT. ARCHIWUM WZDW

Najbardziej spektakularne (i znane mieszkańcom, m.in. dzięki dotacjom z UE) są inwestycje w transport, np. drogi.

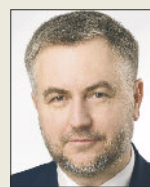
po niemal 20 latach?

Przypominamy, czym zajmuje się sejmik, jakie kompetencje ma zarząd regionu, co robi marszałek.

Zofia Szalczyk,
przewodnicząca Sejmiku Województwa Wielkopolskiego

– Często bywam w różnych miejscowościach Wielkopolski na spotkaniach z mieszkańcami. Obserwuję wtedy silną identyfikację społeczności lokalnych z całym regionem. Przez 20 lat funkcjonowania województwa w obecnych granicach zdążyliśmy się zintegrować jako jedna wielka regionalna rodzina, staliśmy się świadomą „wspólnotą samorządową”. To sukces, w którym mają też swój udział sejmik i zarząd województwa. Uchwalona przez sejmik strategia rozwoju województwa zakłada poprawę spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej regionu, zrównoważony rozwój, wyrównywanie szans dla wszystkich mieszkańców, wspieranie działań społeczności lokalnych w dążeniu do poprawy jakości życia. Dlatego wydatki z budżetu województwa związane są z ww. priorytetami. A najwięcej inwestujemy w transport publiczny i komunikację oraz w opiekę zdrowotną. Sejmik reaguje na pojawiające się zagrożenia dla wspólnoty samorządowej. Opowiedzieliśmy się np. przeciw budowie kopalni węgla brunatnego w subregionie leszczyńskim, w 2017 r. wsparliśmy finansowo samorządy w celu usunięcia skutków huraganów, przyjęliśmy „uchwały anty-smogowe”. Słowem: samorząd województwa stał się głównym podmiotem zarządzania regionalnego. Przy okazji pragnę złożyć wyrazy uznania osobom pełniącym społecznie funkcję radnego w samorządach gminnych, powiatowych i samorządzie województwa oraz osobom kierującym tymi samorządami. Dziękuję za współpracę i życzę wielu sukcesów.

Marek Woźniak,
marszałek województwa wielkopolskiego

– Samorząd to my, obywatele. Samorząd Województwa Wielkopolskiego to my, Wielkopolanie. 20 lat to spory bagaż doświadczeń i emocji. Lata nauki, na samych sobie, co to znaczy brać sprawy regionalnej wspólnoty na barki. To dwie dekady odpowiedzialności i poczucia, że mamy wpływ na rozwój swojej małej ojczyzny. Na swoją teraźniejszość i przyszłość, które kreujemy wedle swoich potrzeb i aspiracji. Samorząd Województwa Wielkopolskiego to – przeszło 14 lat od wejścia Polski do UE – silny podmiot na mapie regionów Europy. Z silnym poczuciem tożsamości i niesłabnącą konsekwencją w budowaniu roli liczącego się gracza na scenie europejskiej. Samorząd Województwa Wielkopolskiego to beneficjent potężnych środków finansowych, płynących z europejskiej polityki spójności. I ich sprawny, perspektywiczny inwestor. Samorząd Województwa to wspólnota i partnerstwo, na różnych szczeblach. Decyzja podjęta 20 lat temu była decyzją historyczną. Stał za nią człowiek z wizją, który potrafił przewidzieć przyszłość Polski, Europy i – co najważniejsze – Polski w Europie. Gdyby nie premier Jerzy Buzek i grono osób, takich jak m.in. profesor Michał Kulesza czy przewodniczący Marian Krzaklewski, żylibyśmy dziś w zupełnie innej rzeczywistości. A tak żyjemy „po wielkopolsku” i nie damy sobie tego odebrać.

du województwa. W skład jego prezydium wchodzi obecnie także: Zofia Itman (PiS), Mirosława Rutkowska-Krupka (PO) oraz Waldemar Witkowski (SLD-UP).

W wielkopolskim sejmiku zasiada obecnie 39 radnych (w pierwszej kadencji było to aż 60 osób), którzy wybierani są co 4 lata w wyborach bezpośrednich (po nowelizacji prawa kadencje samorządowców zostaną wydłużone do 5 lat).

Warto przypomnieć, że w okresie dwudziestu lat działalności sejmiku funkcję radnego pełniły łącznie 183 osoby. Trzeba bowiem pamiętać, że miejsce radnego województwa, który np. zostanie posłem, senatorem czy wojewodą, zajmuje kolejny przedstawiciel z listy z największą liczbą głosów.

– Nieprzerwanie, od początku działalności sejmiku, radnym województwa jest Jan Grzesiek. Gratuluję – podkreśla przewodnicząca Zofia Szalczyk.

Z kronikarskiego obowiązku dodajmy również, że wielkopolski sejmik odbył łącznie

przez dwie dekady 253 posiedzenia plenarne, zwane sesjami, i podjął w tym czasie 4482 uchwały. Taka liczba dokumentów niewiele mówi, dlatego uzupełniamy ją o konkretne dane: tylko w tej kadencji (lata 2014-2018) sejmik uchwalił wydatki w wysokości około 3,2 mld zł.

Ta kwota pokazuje, że samorząd województwa może realizować (lub finansować) zarówno tysiące niewielkich, choć ważnych inwestycji, jak i spektakularne, warte po kilkaset milionów złotych przedsięwzięcia. Do tych ostatnich, oprócz zakupu pociągów, remontu torów czy budowy szpitala pediatrycznego, należą też m.in.: budowa wielkopolskiej sieci szerokopasmowego internetu, budowa ośrodków radioterapii w Pile i Kaliszu czy też największe inwestycje drogowe.

Kto stanowi prawo?

Sejmik realizuje zadania określone w krajowych ustawach. Uchwała przede wszystkim budżet regionu, a następnie

– rozliczając jego wykonanie – udziela absolutorium zarządowi województwa. Radni podejmują decyzje podczas sesji (odbywają się zazwyczaj raz w miesiącu) w formie głosowania, zakończonego podjęciem lub nie uchwałą.

Na początku każdej kadencji radni zgłaszają swój akces do pracy w komisjach stałych sejmiku, których w Wielkopolsce jest obecnie trzynaście. Rekordziści zapisali się do pracy w kilku z nich! Posiedzenia większości komisji odbywają się zazwyczaj raz w miesiącu w Poznaniu, choć radni debatują niekiedy „w terenie”, wzywając przy okazji podległe samorządowi regionu muzea, teatry, szkoły, szpitale.

Radni zgłaszają podczas sesji interpelacje, proponują projekty stanowisk sejmiku w istotnych sprawach, biorą udział w głosowaniach i debatach. Reprezentują też samorząd regionu w kontaktach z mieszkańcami, informując o najważniejszych realizowanych lub planowanych przez województwo przedsięwzięciach.

I choć ich aktywność jest często widoczna (pewnie bardziej w mniejszych miejscowościach niż w Poznaniu), to jednak bardziej rozpoznawalnymi postaciami w regionie są członkowie pięcioosobowego zarządu województwa, etatowi reprezentanci Wielkopolski.

Jak funkcjonuje to gremium? I kto w nim zasiada?

Zarząd jak rząd

– Z przymrużeniem oka można stwierdzić, że regionalny sejmik działa trochę jak polski Sejm, uchwalając prawo, a zarząd województwa funkcjonuje jak rząd, jego organ wykonawczy – obrazował niedawno, podczas sejmiku młodzieży, marszałek Marek Woźniak.

Zarząd województwa sprawuje faktyczną władzę wykonawczą w regionie. Proponuje sejmikowi, ile pieniędzy przeznaczyć na wojewódzkie drogi, jaką kwotę wydać na koleje, ile zainwestować w szpitale, kulturę czy szkoły. To zarząd wskazuje najważniejsze samorządowe decyzje dotyczące naszego regionu, a formalnie

wchodzi one w życie po akceptacji sejmiku.

W Wielkopolsce marszałkiem od jesieni 2005 r. jest Marek Woźniak z PO. Funkcje dwóch wicemarszałków po wyborach samorządowych z 2014 r. przypadły PSL. Objęli je Wojciech Jankowiak i Krzysztof Grabowski. Na mocy umowy koalicyjnej stanowiska dwóch pozostałych członków zarządu województwa objęli przedstawiciele PO: Leszek Wojtasiak (zastąpił go Maciej Sytek) oraz Marzena Wodzińska.

Na początku kadencji tworzący skład zarządu ustalili między sobą podział kompetencji i nadzoru nad poszczególnymi dziedzinami aktywności samorządu.

Najważniejsze zasady i tryb działania zarządu określa statut województwa. Zgodnie z nim pięcioosobowe gremium wykonuje zwłaszcza uchwały sejmiku, gospodaruje wojewódzkim mieniem oraz – co najważniejsze – realizuje regionalny budżet. Ponadto przygotowuje (a później też wdraża) projekty strategii rozwoju

regionu, planu zagospodarowania przestrzennego i programów wojewódzkich, w tym wartego około 10 mld zł WRPO 2014+.

Mimo zmniejszania kompetencji (rząd „przejął” niedawno wojewódzkie fundusze ochrony środowiska, zarządy melioracji i urządzeń wodnych; koordynację programu budowy obiektów sportowych, ośrodki doradztwa rolniczego) samorząd województwa pokazał przez 20 lat, że w regionach można rozsądnie gospodarować finansami i sprawnie realizować zarówno tysiące mniejszych przedsięwzięć, jak i duże, spektakularne i warte kilkaset mln zł projekty.

Wszak rekordowy w 2018 r. budżet województwa zakłada wydatki na poziomie 1,9 mld zł. Inna rzecz, że gros tego budżetu stanowią fundusze UE. Do rozstrzygnięcia pozostaje, co zrobić, by samorządy województw były w stanie skutecznie dbać o rozwój regionów także wtedy, gdy kurek z unijnym wsparciem zostanie mocno przykręcony. •

Tysiące dzieciaków grają codziennie w piłkę na 300 wielkopolskich „orlikach” (na zdjęciu w Rogoźnie), których budowę dofinansowano z budżetu regionu.

Budowa Wielkopolskiego Centrum Zdrowia Dziecka w Poznaniu to jedna z najważniejszych i najbardziej oczekiwanych inwestycji samorządu województwa.

Przechadzki Wojtusia z Zawad

Marceli Motty – historia najślynniejszego poznańskiego kronikarza.

Jednym z najczęściej spotykanych, a błędnych przekonań, jest opinia o monolitycznej grupie mieszkańców miasta czy kraju. Tymczasem o tym, kim kto naprawdę był, zawsze decydowała nie narodowość, lecz świadomość narodowa. Nie to, kim i w jakiej rodzinie ktoś się urodził, lecz wewnętrzne przekonanie o własnym pochodzeniu. Przede wszystkim zasługi dla danej społeczności, które najczęściej nie miały nic wspólnego z pochodzeniem narodowym czy społecznym. Tak właśnie było z poznańską rodziną Mottych – francuską urodzeniem, francusko-polską duchem, poznańską i wielkopolską z zamieszkania.

Z ziemi włoskiej...

Sama rodzina ma korzenie włoskie, jej tradycje sięgają XVIII wieku, gdy porucznik (nieznany z imienia) Motti służył jako kondotier w armii hiszpańskiej. Z czasem osiadł we Flandrii i „sfrancuził” nazwisko na Motty. Kolejny przedstawiciel tej rodziny, Jean Baptiste Motty, dla uniknięcia służby wojskowej w sytuacji, gdy był jedynym męskim przedstawicielem rodziny, w 1806 roku wyjechał do Wielkopolski. Został gubernierem dzieci Mielżyńskich w Miłosławiu, a sześć lat później objął posadę nauczyciela historii naturalnej (przyrody) w pruskim gimnazjum w Poznaniu. Szybko zyskał sobie uznanie i popularność w poznańskich kręgach, niezależnie od pochodzenia narodowego. Akcentował swoje przywiązanie do środowisk polskich, on też wprowadził dewizę rodową, obowiązującą w rodzinie Mottych do dziś: „Probité, lumiére, travail” („Prawość, oświata, praca”).

W małżeństwie profesora Mottego z Apolonią Herwich na świat przyszło dwóch synów i córka; 5 czerwca 1818 roku (a więc dokładnie przed dwustu laty) urodził się syn Marceli. Warunki w domu miał doskonałe. Nauczono go szerokiego spojrzenia na świat, ale z punktu widzenia humanisty.

Marceli i Hipolit

W 1826 roku Marceli rozpoczął naukę w Gimnazjum św. Marii Magdaleny, gdzie zaprzyjaźnił się ze starszym o pięć lat Hipolitem Cegielskim. Mimo różnicy wieku chłopcy natychmiast przypadli sobie do gustu. Kontrastowali ze sobą: Motty był nie-

wysokim brunetem, żwawym, żywiołowym, jego przyjaciel – wysokim blondynem o niebieskich oczach, raczej zrównoważonym, konsekwentnym w działaniu i upartym w dążeniu do celu, do czego zmusiły go warunki rodzinne i środowiskowe. Obydwaj wyraźnie ukierunkowywali się humanistycznie, w stronę językoznawczą, filologiczną. Po ukończeniu gimnazjum razem też, choć w odstępnie czasu, podjęli studia na uniwersytecie w Berlinie; Marceli studiował filozofię i filologię klasyczną.

Obydwaj przyjaciele (Motty w 1840 roku uzyskał tytuł doktora filozofii) po studiach powrócili do Poznania i rozpoczęli pracę w gimnazjum, w którym przed laty uzyskali świadectwo dojrzałości. Zostali też szwagrami, H. Cegielski poślubił Walentynę Motty, siostrę Marcelego. Motty skoncentrował się na pracy pedagogicznej, Cegielski został także językoznawcą – badaczem. Obydwaj też los związał w marcu 1846 roku, gdy wspólnie z dwoma innymi nauczycielami odmówili wykonania służbowego polecenia inspektora szkolnego: mieli przeprowadzić rewizję w poszukiwaniu broni w mieszkaniach uczniów – Polaków. Doszli do wniosku, że – pomijając narodowy aspekt sprawy – jest to zadanie upokarzające, niegodne pedagoga. W rezultacie zostali pozbawieni pracy w szkole. Jak tłumaczył Motty, „lepiej stracić posadę i pieniądze niż honor i poważanie uczywych ludzi”.

W „Marynce” i pensji dla panien

Odtąd drogi Mottego i Cegielskiego częściowo się rozszły, każdy z nich musiał sobie znaleźć nowy sposób zarobkowania. Hipolit w ciągu kilku miesięcy przekwalifikował się na handlarza wyrobami żelaznymi i dość szybko założył własną fabrykę maszyn rolniczych (ale nie zaniedbał pracy filologicznej i dziennikarskiej).

Marceli przez dwa kolejne lata próbował swych sił w zawodzie leśnika, ostatecznie jednak wrócił do Poznania i pracował w różnych szkołach, m.in. w „Marynce”, na pensji dla panien Danysz przy placu Piotra (Wiosny Ludów) i w szkole realnej przy ul. Wrocławskiej, jako językoznawca i łacinnik; dał się poznać jako utalentowany pedagog.

Szwagrowie wrócili do współpracy wiosną 1848 roku,

Na dawnej kamienicy Bergera przy placu Kolegiackim od 1988 roku widnieje tablica poświęcona autorowi „Przechadzek po mieście”.

gdy w realiach wielkopolskiej Wiosny Ludów zaczęli wydawać „Gazetę Polską” – znakomicie prowadzony opiniotwórczy dziennik prezentują-

w „Dzienniku Poznańskim”. Tam też, w latach 1888-1891 zaczęły ukazywać się felietony, które dały Mottemu rangę poznańskiego kronikarza

W „Dzienniku Poznańskim” w latach 1888-1891 ukazywały się felietony, które dały Mottemu rangę poznańskiego kronikarza i wręcz barda stolicy Wielkopolski. W cyklu „Przechadzki po mieście” opisywał współczesne mu miasto, oglądane w ciągu kilkudziesięciu lat.

cy postawy polskiej społeczności Wielkiego Księstwa Poznańskiego.

Bard Poznania

Mimo że pismo przestało się ukazywać w 1850 roku, Marceli Motty kontynuował działalność publicystyczną m.in.

i wręcz barda stolicy Wielkopolski. W cyklu „Przechadzki po mieście” opisywał współczesne mu miasto, oglądane w ciągu kilkudziesięciu lat. Poznań został opisany w „Dzienniku Poznańskiego” publikował, w formie listów do nieokreślonego Pafnusia, komentarze do bieżących wydarzeń poli-

mu postaci o różnym pochodzeniu, specjalności czy stanowisku, obrazowym, pięknym językiem, typowym dla dziewiętnastowiecznej polszczyzny, nie unikając anegdot i ploteczek – często smakowitych. Dziś nierzadko to teksty Mottego są najbardziej wiarygodnym świadectwem miasta i ludzi tamtych czasów.

Nic dziwnego, że „Przechadzki...” stały się ogromnie popularne, a gdy ukazały się w formie pięciotomowego wydawnictwa książkowego, rozeszły się błyskawicznie. Potem były naukowo opracowane i wznowione dopiero po II wojnie światowej, w latach 1957 i 1999. Dziś są traktowane jako pierwszy przewodnik po Poznaniu – podobnie jak „Wspomnienia Wielkopolski” Edwarda Raczyńskiego – po Wielkopolsce. „Przechadzki po mieście” to niezastąpione źródło historyczne pozwalające poznać dziewiętnastowieczny Poznań i jego mieszkańców, a jednocześnie autentyczna uczta językowa podczas lektury. Styl Mottego kontynuował profesor Zbigniew Zakrzewski w (wydanej po raz pierwszy w 1985 roku) uroczej książce „Ulicami mojego Poznania. Przechadzki z lat 1918-1939”.

Marcelego Mottego cechowały wielka przenikliwość

tycznych i zjawisk zauważonych w mieście. Występował w nich jako Wojtuś z Zawad. Cięty język sprawiał, że czytelnicy zaczęli zastanawiać się nad rzeczywistym autorem tych tekstów. Ten odpowiedział ilustracją przedstawiającą siebie samego jako obserwatora kierującego na czytelnika... okulary lornetki. Wydaje się jednak, że w rzeczywistości domyślano się, kim był ów „Wojtuś”, ale szacunek, jakim otaczano Mottego, sprawiał, że teksty te czytano, a ich autorowi łatwo wybaczano. „Listy...” w całości, w opracowaniu profesora Zdzisława Grota, ukazały się dopiero w 1983 roku.

Spacerem na Cytadelię

W 1849 roku Marceli Motty poślubił Walerię Bukowiecką, córkę oficera, uczestnika wyprawy na Moskwę w 1812 roku. W związku tym na świat przyszło sześćoro dzieci, wśród nich przedwcześnie zmarły, utalentowany artysta grafik Władysław Motty.

Marceli Motty działał też w Towarzystwie Naukowej Pomocy dla Młodzieży Wielkiego Księstwa Poznańskiego i w Poznańskim Towarzystwie Przyjaciół Nauk, gdzie w latach 1858-1866 był przewodniczącym Wydziału Historyczno-Literackiego.

Rodzina Mottych mieszkała w Poznaniu w domu Bergera przy placu Kolegiackim – zachowanym do dziś, pięknie odrestaurowanym na siedzibę hotelu. Od 1866 roku Marceli Motty mieszkał przy ul. Strzeleckiej 2. Był tam widziany w czasie swoich regularnie odbywanych spacerów w kierunku Cytadeli: niewysoki, elegancki, pełen uprzejmości i galanterii, otoczony powszechnym szacunkiem.

Zmarł 17 stycznia 1898 roku, spoczął w rodzinnym grobie na obecnym Cmentarzu Zasłużonych Wielkopolan. Tam też spotykają się przedstawiciele rodziny Mottych w czasie regularnie odbywanych zjazdów w Poznaniu. W 1920 roku jednej z ulic na Łazarzu nadano imię Marcelego Mottego, a na dawnej kamienicy Bergera od 1988 roku znajduje się tablica poświęcona autorowi „Przechadzek po mieście”, ufundowana przez poznańskie Koło Przewodników PTTK, które starannie kulturuje pamięć i tradycję swego patrona. W 2008 roku ukazała się znakomicie opracowana biografia Mottego pióra Izabeli Wyszowskiej.

Marek Rezler

Marceli Motty spoczął w rodzinnym grobie na Cmentarzu Zasłużonych Wielkopolan.

Chcą wyszkolić fachowców

Jak efektywnie kształcić zawodowców? Jak wprowadzać system kształcenia dualnego? Jak rozwijać przedsiębiorczość zawodową? Jak dostosować ofertę edukacyjną do rynku pracy?

Powyzsze pytania padały podczas wydarzeń organizowanych przez samorząd województwa w związku z działaniami mającymi promować nowoczesne szkolnictwo zawodowe.

9 maja w UMWW odbył się międzynarodowy kongres szkolnictwa zawodowego i dualnego. Uczestniczyli w nim przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, organizacji o charakterze społeczno-zawodowym, dyrektorzy szkół, nauczyciele, uczniowie i przedsiębiorcy. Podpatrywać nasze rozwiązania i dzielić się swoimi doświadczeniami przyjechali też goście z Peru, Rumunii i Włoch.

Jak podkreślała podczas spotkania Marzena Wodzińska z zarządu województwa, Wielkopolska jest liderem zmian wspierających efektywny i nowoczesny system szkolnictwa zawodowego i dualnego. Jako przykłady wymieniała program „Czas zawodowców BIS – zawodowa Wielkopolska”, wykorzystywanie wiedzy z Wielkopolskiego Obserwatorium Rynku Pracy oraz działalność powołanych przez sejmik (a chwalonych też przez gości z zagranicy) centrów wsparcia rzemiosła, kształcenia dualnego i zawodowego.

Właśnie obchodzące pierwszą rocznicę swojej działalności CWRKDiZ w Poznaniu było organizatorem konferencji „Pasje zawodowe – budowanie pozytywnego wizerunku szkolnictwa zawodowego”, która odbyła się 22 maja w UMWW. Czy

można połączyć pracę z pasją? Jaki wybrać zawód, by nie mieć kłopotów ze znalezieniem etatu? W jaki sposób połączyć edukację ze zdobywaniem doświadczenia zawodowego? – to zaledwie część pytań, na które starano się odpowiedzieć. Jak zauważyła Dorota Kinal, dyrektor Departamentu Edukacji i Nauki UMWW, rynek pracy jest dynamiczny, stale się zmienia, trzeba elastycznie reagować na jego potrzeby, by kształcić fachowców w tych dziedzinach, w których brakuje pracowników.

Miesiąc wcześniej (26 kwietnia) swoją działalność rozpoczęło CWRKDiZ w Pile, organizując w tym mieście konferencję „Efektywne kształcenie dualne – drogą do rozwoju przedsiębiorczości zawodowej”. Wśród zaproszonych gości byli reprezentanci świata nauki i edukacji, samorządu, rzemiosła, pracodawców, instytucji otoczenia biznesu oraz urzędów pracy. W spotkaniu uczestniczyły m.in. wiceprzewodnicząca sejmiku Mirosława Rutkowska-Krupka i dyrektor Dorota Kinal z UMWW. Podczas konferencji przedstawiono aspekty prawne, model rzemieślniczy i praktyczny kształcenia zawodowego w systemie dualnym, rolę instytucji otoczenia biznesu w procesie kształcenia zawodowców, rynek pracy i zawody deficytowe, jednostki wspierające kształcenie zawodowe oraz współpracę szkół i uczelni z pracodawcami w subregionie pilskim. ABO, RAK

Marzena Wodzińska z zarządu województwa w rozmowie z gośćmi z Peru podczas międzynarodowego kongresu edukacyjnego w Poznaniu.

Temat pasji zawodowych przyciągnął 22 maja do UMWW wielu młodych ludzi.

Pilską konferencją zainaugurowało działalność tamtejsze Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego.

Wręczyli „Izabelle”...

21 maja w pałacu w Rogalinie nagrodzono najlepsze pomysły i przedsięwzięcia muzealne zrealizowane w 2017 r.

Uroczysta gala, zbiegająca się tradycyjnie z corocznym międzynarodowym dniem muzeów, jest świetną okazją do wręczenia nagrody „Izabella”, istniejącej od 2003 r. Samorząd województwa współpracuje przy organizacji tego przedsięwzięcia z Fundacją Muzeów Wielkopolskich.

– Opieka nad śladami naszego dziedzictwa kulturowego to nie tylko wypełnianie zobowiązań wobec przeszłości. To konstruowanie mostu, łączącego to, co nas zbudowało, z tym, na czym warto budować swoją przyszłość – stwierdził podczas gali marszałek Marek Woźniak.

Wśród nagrodzonych placówek znalazły się także te, które

re nadzoruje samorząd województwa (przypomnijmy, że łącznie z oddziałami, jest ich 25; w 2017 roku odwiedziło je łącznie ponad pół miliona osób).

Grand prix i statuetkę „Izabella” w kategorii działalność naukowa i wystawiennicza (za cykl publikacji pt. „Dziedzictwo kulturowe wsi”) zdobyło Muzeum Narodowe Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie.

Ponadto nagrody i wyróżnienia zdobyły: Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie, Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, Muzeum Martyrologiczne w Żabikowie, Muzeum Ziemiaństwa w Dobrzyku – Zespół Pałacowo-Parkowy, muzea okręgowe w: Lesznie, Koninie i Kaliszu, a także, kolejny raz, muzeum ze Szreniawy. RAK

...i „Piastowskiego Orła”

Prof. Tomasz Jasiński odebrał 30 maja w Muzeum Pierwszych Piastów nagrodę „Lednickiego Orła Piastowskiego”.

To honorowe wyróżnienie przyznawane jest co roku przez marszałka województwa za wybitne osiągnięcia w upowszechnianiu wiedzy o roli dynastii piastowskiej w historii Polski i Europy.

– Nagrodą „Lednickiego Orła Piastowskiego” pielęgnujemy często zapomnianą historię początków państwa polskiego, związaną z Wielkopolską – podkreśla marszałek Marek Woźniak.

Prof. Tomasz Jasiński jest mediewistą, badaczem średnio-

nowiecznych dziejów Europy Środkowej. Od ponad 20 lat kieruje Zakładem Źródłoznawstwa i Nauk Pomocniczych Historii w Instytucie Historii Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Laureat wiele miejsca w swoich badaniach naukowych poświęcił dziejom początków państwa polskiego i jego kultury, w tym między innymi kwestiom związanym z chrztem księcia Mieszka, rozwojem chrześcijaństwa na tych terenach, a także stosunkom polsko-niemieckim w średniowieczu i dziejom zakonu krzyżackiego.

Zarząd województwa ustanowił nagrodę w 2009 r. RAK

Chcemy ekspresówki

Obradujące 10 maja w sali sesyjnej UMWW w Poznaniu walne zebranie członków Stowarzyszenia Gmin, Powiatów i Województw „Droga S11” wystosowało apel do premiera i ministra infrastruktury. Żąda w nim zapewnienia finansowania realizacji brakujących odcinków drogi ekspresowej S11, zwracając uwagę, że trasa ta ma strategiczne znaczenie dla zachodniej części Polski, a obecnie stanowi wąskie gardło komunikacyjne. Działania stowarzyszenia na rzecz powstania S11 w ostatnich kilku miesiącach przedstawił zgromadzonym prezes jego zarządu, wicemarszałek Wojciech Jankowiak. ABO

Zasłużeni

Kolejne osoby i podmioty zostały uhonorowane odznaką honorową „Za zasługi dla województwa wielkopolskiego”.

12 maja w Kaliszu Marzena Wodzińska z zarządu województwa wręczyła odznaki Małgorzacie Grzelak oraz Janowi Michalskiemu, byłym zawodnikom oraz wieloletnim działaczom Kaliskiego Towarzystwa Wioślarskiego, w uznaniu za działalność na rzecz popularyzacji kajakarstwa i wioślarstwa, krzewienie idei sportu wśród młodzieży oraz promocję województwa.

Z kolei 26 maja w Sali Lubrańskiego UAM Poznaniu przewodnicząca sejmiku Zofia Szalczyk i Maciej Sytek z zarządu województwa przekazali odznakę honorową przyznaną obchodzącemu swoje 20-lecie Towarzystwu im. Hipolita Cegielskiego. ABO

Obszary wiejskie pod lupą

„Przeгляд polityki wobec obszarów wiejskich w Polsce – rekomendacje dla województwa wielkopolskiego i wnioski na przyszłość” – to tytuł konferencji, która odbyła się 24 maja w Poznaniu.

Przedstawiciele administracji rządowej i samorządowej oraz instytucji działających na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, a także naukowcy debatowali w kontekście raportu Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) „Przeгляд polityki wobec obszarów wiejskich w Polsce”. Jego główne tezy przedstawił podczas spotkania zorganizowanego w Urzędzie Marszałkowskim przedstawiciel OECD Jose Enrique Garcilazo. Z kolei prof. Monika Stanny z PAN zaprezentowała uczestnikom konferencji płynące z ra-

O raporcie OECD w wielkopolskim kontekście rozmawiano w sali sesyjnej UMWW w Poznaniu.

portu rekomendacje dla naszego regionu.

O polityce województwa wobec obszarów wiejskich oraz o jej spójności z rekomendacjami wynikającymi z raportu OECD mówił podczas konferencji wicemarszałek Krzysztof Grabowski. Wskazał na zapisy w wojewódzkich doku-

mentach oraz na podejmowane przez samorząd inicjatywy mające wpływ na zrównoważony rozwój takich terenów w regionie. Podkreślił przy tym, że pieniądze na tego typu działania kierowane są zarówno z funduszy unijnych (PROW, WRPO), jak i bezpośrednio z budżetu województwa. ABO

Zmieniamy Wielkopolskę

Magazyn o dotacjach unijnych w każdy poniedziałek
o 17.50 w TV Asta oraz w każdą środę o 17.40 w TVP Poznań

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020

www.wrpo.wielkopolskie.pl

Najpierw konsultacje, potem strategia

W jakim kierunku Wielkopolska będzie rozwijać się po 2020 roku? W tej sprawie w pięciu miastach odbywają się debaty z mieszkańcami.

Rok 2020 będzie kluczowy dla programowania rozwoju Wielkopolski. W tym czasie straci ważność obecnie obowiązująca Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku. Ponadto zakończy się obecnie realizowana w Unii Europejskiej perspektywa finansowa 2014-2020. Nowa strategia jest niezbędna dla naszego regionu, także ze względu na konieczność przygotowania nowej odsłony Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego (w kolejnej perspektywie finansowej UE).

W wypracowaniu tego dokumentu niezbędne są spotkania konsultacyjne z mieszkańcami. Tym bardziej że dialog i partnerstwo społeczne zastosowano w pracach nad poprzednimi strategiami regionalnymi. W tym rozdaniu konsultacje odbywają się na jeszcze większą skalę, a głos Wielkopolan jest tutaj kluczowy.

– Zapraszamy do dyskusji o tym, jak kontynuować dynamiczny i zrównoważony rozwój Wielkopolski. Liczymy na merytoryczny dialog przy tworzeniu strategii rozwoju województwa – podkreślał marszałek Marek Woźniak, który 23 maja zainaugurował w siedzibie UMWW w Poznaniu cykl kilku spotkań.

FOT. M. KRZYGER

Marszałek Marek Woźniak podkreślił, że nowa strategia będzie miała wpływ na kształt WRPO po 2020 roku.

bie UMWW w Poznaniu cykl kilku spotkań.

Pomysł na swoiste „tourné” po pięciu wielkopolskich miastach w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Forum Terytorialnego to zwrot w stronę mieszkańców (konkretnych grup interesariuszy, liderów lokalnych), ale i przykład rzetelnego podejścia do planowania. 23

maja w stolicy Wielkopolski debatowano nad kluczowymi tematami w kontekście całego województwa. Rozmawiano m.in. o podstawowych standardach usług oraz dostępności do nich, systemach transportowych, w tym transporcie publicznym, konkurencyjności gospodarki, innowacyjności oraz powiązaniu jej z nauką.

Dyskusja w UMWW stanowiła preludeum do konsultacji w innych wielkopolskich miastach. Tam właśnie rozmawia się o kluczowych wyzwaniach, ale w kontekście poszczególnych subregionów, o potencjalach i barierach ich rozwoju oraz o sposobach wykorzystania kompetencji samorządu województwa do wzmocnienia subregionów.

Spotkania zaplanowano: w Koninie (24 maja) i Pile (4 czerwca), w Kaliszu (11 czerwca), Poznaniu (21 czerwca) i Lesznie (22 czerwca). Warto podkreślić, że do wszystkich samorządów zostaną wysłane ankiety konsultacyjne.

Ważnym aspektem konsultacji jest także kolejna perspektywa finansowa Unii Europejskiej po 2020 roku. Wiemy, że Wielkopolska już przekroczyła próg 75 proc. średniego PKB w Unii na mieszkańca. Oznacza to, że pieniądze z Brukseli może być mniej. W tej sytuacji istotne jest wybranie priorytetów i skupienie się na nich.

Trzeba również pamiętać, że strategia rozwoju województwa nie może być lekarstwem na wszystkie problemy rozwoju subregionów, powiatów czy poszczególnych gmin. Nie jest ona sumą potrzeb i działań lokalnych. Dobre planowanie strategiczne to sztuka wyboru celów wspólnych, kluczowych dla regionu, mieszczących się przede wszystkim w kompetencjach samorządu województwa oraz w kompetencjach innych podmiotów, świadomie angażujących się w rozwiązywanie problemów – wyjaśniano podczas spotkań. MARK

WRPO 2014+ w liczbach

3 gminy otrzymają dofinansowanie w konkursie na „Gospodarkę wodno-ściekową”. Jest to rezultat zwiększenia budżetu o 18 mln zł. Łącznie w ramach tego naboru wniosków dofinansowanie otrzymało 12 samorządów.

5 nowych konkursów z WRPO 2014+ pojawiło się w harmonogramie naborów na 2018 rok. We wrześniu odbędą się konkursy na poprawę jakości usług na rzecz inkubacji przedsiębiorstw oraz dystrybucję energii z odnawialnych źródeł energii. Z kolei w październiku wnioski będzie można składać na wspieranie aktywności zawodowej pracowników poprzez działania prozdrowotne, usługi społeczne i edukację przedszkolną.

17 projektów wybrano do dofinansowania w konkursie na tworzenie kompleksowych systemów gospodarki odpadami. Większość samorządów za te pieniądze wybuduje punkty selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (tzw. PSZOK-i). Wysokość wsparcia unijnego na ten cel to ponad 12 mln zł.

Forum liderów

To właśnie oni na co dzień angażują się w działania na rzecz innych, np. wspierają seniorów, organizują zajęcia dla dzieci, pomagają osobom z niepełnosprawnością – często przy unijnym wsparciu. Mowa o liderach lokalnych, którzy 23 maja mieli swoje święto.

Niemal 60 liderów, działaczy społecznych z całej Wielkopolski, przyjechało wtedy do Poznania na „I Wielkopolskie Forum Liderów Lokalnych”. Wydarzenie było wyjątkową okazją na spotkanie tyłu działaczy z regionu w jednym miejscu. Było też szansą na dyskusję, wymianę doświadczeń, podzielenie się dobrymi praktykami.

Odbyły się także warsztaty z: pracy ze społecznością lokalną, mobilizacji ludzi do aktywności, komunikowania o działaniach społecznych, budowania partnerstwa.

Organizatorami spotkania byli: Stowarzyszenie Centrum PISOP, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu, Urząd Miasta Poznania, Stowarzyszenie CAL. Wydarzenie współfinansowała Unia Europejska. MARK

W Wielkopolsce coraz więcej kilometrów dróg dla cyklistów

13 km tras rowerowych powstanie w powiecie poznańskim.

Jedna z nich połączy Pobiedziska z Kociałkową Górką, a druga, rozpoczynająca się jeszcze na terenie Poznania, skomunikuje Szczepankowo z Gwarzewem. Obie inwestycje warte są ponad 15,5 mln zł, z czego 9,3 mln zł stanowi wsparcie z WRPO 2014+ (w ramach ZIT MOF). W taki sposób powiat poznański (beneficjent) pragnie zachęcać mieszkańców do korzystania z transportu rowerowego.

Oprócz ścieżek powstanie także energooszczędne oświetlenie i stacje rowerowe przy zintegrowanych węzłach przesiadkowych. 18 maja umowę w sprawie dofinansowania tych przedsięwzięć podpisali marszałek Marek Woźniak i władze powiatu poznańskiego: starosta

FOT. ARCHIWUM DPR UMWW

Z pieniędzy WRPO 2014+ powstają także kolejne kilometry Wartostrady.

Jan Grabkowski i wicestarosta Tomasz Łubiński.

Ścieżki podniosą atrakcyjność turystyczną powiatu. Zyskają choćby Pobiedziska, jedno z ulubionych miejsc wypoczynkowych mieszkańców Poznania i okolic,

czy Tulce, gdzie znajduje się jedno z najważniejszych w okolicy sanktuariów maryjnych.

Tego typu inwestycje to także ułatwienia dla mieszkańców. Drogi dla cyklistów znacząco poprawią dostęp do bez-

piecznej infrastruktury drogowej. Co więcej, mieszkańcy powiatu poznańskiego, którzy wybiorą rowery, będą mogli dojechać do węzłów przesiadkowych i przejechać się na atrakcyjny cenowo transport zbiorowy. Inwestycje mają być gotowe do końca przyszłego roku.

Ścieżki rowerowe, dzięki wsparciu z WRPO 2014+, powstają obecnie w różnych rejonach Wielkopolski. Liderem, jeśli chodzi o długość budowanych tras, jest powiat koniński – około 30 km. Dziesięć z nich zlokalizowano w samym Koninie, a pozostałe w gminach: Kramsk, Golina, Stare Miasto, Kazimierz Biskupi oraz Ślesin. Jednym z charakterystycznych elementów tej inwestycji będą punkty przesiadkowe, które umożliwią łatwą i szybką zmianę środka transportu, np. z sa-

mochodu na rower. Dofinansowanie z WRPO 2014+ to 23,2 mln zł (cały projekt wart jest 29,3 mln zł).

Duży rowerowy projekt w południowo-wschodniej Wielkopolsce realizują powiaty kaliski i pleszewski, gminy Blizanów, Opatówek oraz miasto Kalisz. Tam powstanie około 24 km ścieżek, a także dziewięć parkingów typu park&ride ze 112 miejscami postojowymi oraz dziesięć obiektów bike&ride. Dodatkowo pojawiają się samoobsługowe punkty naprawcze dla rowerów. Zakończenie całej inwestycji planowane jest na koniec 2018 roku. Projekt wart jest 11,7 mln zł (9,7 mln zł dotacja z UE).

Na terenie całej Wielkopolski jest realizowanych około 60 podobnych inwestycji. MARK

Postuchaj jak zmienia się Twoja okolica

Audycje o WRPO 2014+:

- Eska Leszno – sobota, godz. 8.00
- Radio Złote Przeboje Poznań – poniedziałek, godz. 10.30
- Eska Piła – środa, godz. 6.40
- Meloradio Konin – poniedziałek, godz. 14.30
- Meloradio Poznań – wtorek, godz. 19.00
- Meloradio Opole – środa, godz. 19.00

Podczas DOFE pokazali unijne projekty

W Wielkopolsce było różnorodnie, interesująco i po europejsku.

Seanse filmowe w kame-
ralnym kinie w Starym
Mieście, zwiedzanie jel-
czy i ikarusów w Poznaniu
albo spacer po Parku Orien-
tacji Przestrzennej w Owiń-
skach. To tylko przykłady wy-
darzeń, które odbyły się w ra-
mach piątej edycji Dni Otwar-
tych Funduszy Europejskich
(11-13 maja). Wszystkie te
eventy łączył jeden cel: przy-
bliżenie mieszkańcom Wiel-
kopolski korzyści płynących
z naszego członkostwa w Unii
Europejskiej poprzez pokaza-
nie konkretnych inwestycji
albo przedsięwzięć społecz-
nych zrealizowanych dzięki
funduszom z Brukseli.

Kodowali świat

Najwięcej działo się w stolicy
województwa. Centrum Za-
awansowanych Technologii
Nobel Tower zaprosiło naj-
młodszych na kreatywne
workshopy ekologiczne. Z my-
ślą o dzieciach przedszkol-
nych i szkolnych przygotowano
serię warsztatów dla
wszystkich, którzy mieli ochotę
na energetyczne połączenie
zabawy i nauki. Ciekawie było
jednak nie tylko w nowoczesnym
wnętrzu Nobel Tower,
ale także na zielonym skwerku
na zewnątrz, gdzie odbyły się
treningi piłkarskie i inne za-
bawy.

„Koduj świat i baw się!”
– pod takim hasłem odbywały
się warsztaty z programo-
wania przeprowadzone przez
specjalistów z Poznańskiego
Parku Naukowo-Technolo-

FOT. ARCHIWUM BENEFACTA WRPO
W zajezdni przy ul. Warszawskiej w Poznaniu przygotowano mnóstwo atrakcji dla całych rodzin.

gicznego. Uczestnicy mieli
okazję poznać działanie sys-
temu „CodeAll” – najnowo-
czejszego narzędzia do nauki
programowania. Była nie
tylko teoria, ale i praktyka:
każdy odwiedzający mógł
spróbować swoich sił w ob-
łudze systemu i, na przykład,
zaprogramować funkcję włą-
czenia światła za pomocą
klisnięcia w dłoń.

Poznańskie MPK otworzyło
bramy zajezdni autobusowej
przy ul. Warszawskiej, która
podczas DOFE obchodziła 50.
urodziny. Obiekt nie został
wybudowany dzięki wsparciu
unijnemu, ale spółka dzięki
dotacji z Brukseli kupiła m.in.
nowoczesne niskopodłogowe
autobusy, które można było
zwiedzać. Jako że zajezdnia

pamięta czasy starych, po-
czciwych jeliczy oraz ikarusów,
to właśnie one przyciągały
całe rodziny. Była też możli-
wość samodzielnego popro-
wadzenia autobusu miejskie-
go pod czujnym okiem in-
struktora nauki jazdy.

Budynek z energią

Unijnych atrakcji było jednak
więcej, i to w całym woje-
wództwie. W Ostrowie Wlkp.
otwarto multimedialne mu-
zeum, które w ramach DOFE
zaoferowało zwiedzającym
spacer starymi ulicami z po-
czątków XX w. W tle słychać
było gwar ludzi, stukot koni
i dźwięki pojazdów jeżdżących
po bruku. Przygotowano rów-
nież salę stylizowaną na daw-
ne kino Roma, gdzie można

było obejrzeć unikatowe filmy
sprzed prawie 100 lat. Z kolei
Fundacja Aktywności Lokal-
nej w Rydzynie zorganizowała
workshopy z tworzenia mozaiki
i quillingu. Dzieci przygoto-
wały np. flagę unijną.

Tajniki odnawialnych źródeł
energii oraz zasady funkcyj-
nowania „Budyńku pełnego
energii”, czyli biurowca Cen-
trum Innowacji NUVARRO
w Posadzie k. Konina, pozna-
li m.in. uczniowie ze szkół
z Konina i Budziszawia Ko-
ścielnego. W trakcie pokazów
zaprezentowano stacjonarne
oraz mobilne laboratorium
pomiarowe odnawialnych źródeł
energii. Młodszy i starszy z
bliska zobaczyli, jak działa-
ją moduły fotowoltaiczne (PV),
kolektory słoneczne, pompy ciepła czy

turbiny wiatrowe. Przygoto-
wano także praktyczne warsz-
taty.

W ramach DOFE swoje drzwi
otworzył też Wojewódzki Szpi-
tal Zespolony w Lesznie. Pla-
cówka, dzięki unijnemu wspar-
ciu, pozyskała nowoczesną
aparaturę służącą do obrazo-
wania medycznego i wizuali-
zacji naczyń krwionośnych.
Podczas dni otwartych miesz-
kańcy mogli przyjrzeć się no-
woczesnej aparaturze, poznać
jej działanie i efekty pracy.

Z kolei w Starym Mieście za-
innowowano działalność kina
społecznościowego. Wydarze-
nie swoją obecnością uświet-
nili m.in. reżyserka Kinga Dęb-
ska oraz wybitni aktorzy: Ma-
rian Dziędziel i Grażyna Sza-
połowska. **MARK**

WRPO 2014+ na skróty

KONIN: Jeszcze w tym roku
po nowych trasach rowero-
wych będą jeździć miesz-
kańcy Konina i okolic. W po-
łowie maja podpisano umo-
wę, zgodnie z którą do 30
września w Koninie wybu-
dowane zostaną kostki bru-
kowej wraz z oznakowaniem
poziomym i pionowym. Łącz-
nie, w pierwszym etapie za-
dania, ma powstać ponad
5 km ścieżek, a docelowo
– ponad 30 km.
Umowa obejmuje również
wykonanie punktów prze-
siadkowych, przyłączy elek-
troenergetycznych, utwar-
dzenie terenu pod wypoży-
czalnie rowerów oraz prze-
budowę sygnalizacji świetl-
nej. Wartość dofinansowania
z UE to 23 miliony złotych.

KALISZ: Od maja, po raz
pierwszy w Kaliszu, pasaże-
rowie komunikacji miejskiej
mogą zakupić bilety w auto-
matach biletowych. Zlokali-
zowano je na trzech przy-
stankach autobusowych,
a w następnych miesiącach
planowany jest montaż sze-
ściu kolejnych takich urzą-
dzeń. To wszystko w ramach
projektu unijnego realizo-
wanego przez miasto Kalisz.
Dzięki niemu przy ulicy Maj-
kowskiej powstał węzeł prze-
siadkowy, a po ulicach mia-
sta kursuje 9 nowych auto-
busów. Wartość unijnego
wsparcia to niespełna 31
milionów złotych.

GNIEZNO: Pierwsze cztery
z planowanych 12 nowych
autobusów dla spółki MPK
są już w Gnieźnie. Pojazdy
marki Solaris zasilą gnieź-
nieńską flotę i już wyjeżdża-
ją na trasy. Zakup autobu-
sów to część większego pro-
jektu realizowanego przez
spółkę, na który pozyskano
ze środków unijnych aż 11,5
milionów złotych. W jego ra-
mach remontowana jest za-
jezdnia MPK przy ul. Weso-
łej. Samorządy zakładają,
że nowy tabor zachęci miesz-
kańców do podróży komu-
nicacją miejską.

Jak zmienia się nasz region?

Ukazał się nowy numer e-magazynu „Nasz Region” (1/2018).
W nim – mnóstwo ciekawych artykułów, filmów czy materia-
łów audio o WRPO 2014+. Publikacja jest dostępna bezpłatnie
na stronie wrpo.wielkopolskie.pl oraz w portalach lokalnych.

KE i minister chwają Wielkopolskę

**Nasze województwo świetnie
sobie radzi z wykorzystaniem
funduszy europejskich.**

Zajmujemy ważne miejsce
w kraju, zarówno w wydawaniu,
jak i rozliczaniu WRPO 2014+.
Ten fakt ostatnio docenili Jerzy
Kwieciński, minister inwestycji
i rozwoju, oraz Christopher
Todd, dyrektor wydziału ds.
Polski w Dyrekcji Generalnej
ds. Polityki Regionalnej i Miej-

skiej z Komisji Europejskiej.

– Wielkopolska jest liderem
w pozyskiwaniu funduszy euro-
pejskich – mówił minister Jerzy
Kwieciński w Owińskach pod-
czas zwiedzania tamtejszego
Parku Orientacji Przestrzennej.
Sześć resortu rozwoju odwiedził to
miejsce podczas piątej edycji
Dni Otwartych Funduszy Euro-
pejskich. Kilka dni później w Po-
znaniu, na posiedzeniu Komitetu

Monitorującego, dobre tempo
wdrażania WRPO 2014+ po-
chwalił Christopher Todd z KE.
Zwracał uwagę na wysoki
wskaźnik finansowy wykonania
programu (14 proc.).

Potwierdzeniem tych słów są
liczby: ponad 1800 podpisanych
umów na kwotę 6 mld zł. To po-
nad 61 % tego, co nasz region
ma do wydania w perspektywie
2014-2020. **MARK**

Aktywizują lokalne społeczności

Wielkopolscy partnerzy KSOW otrzymali ponad 500 tysięcy złotych na realizację zadań.

Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich (KSOW) jest formułą znaną w całej Unii Europejskiej. Skupia podmioty angażujące się w rozwój obszarów wiejskich, zarówno na poziomie krajowym, jak i lokalnym. Zadaniem sieci jest m.in. podniesienie jakości wdrażania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, informowanie społeczeństwa o możliwościach finansowania projektów, aktywizacja mieszkańców oraz wspieranie innowacji w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich.

Uczestnicy tych przedsięwzięć, czyli partnerzy KSOW, mogą pozyskiwać fundusze na realizację inicjatyw o charakterze szkoleniowym, integracyjnym czy badawczym. Wsparcie obejmuje też organizację wyjazdów studyjnych, ukierunkowanych na zdobywanie i wymianę doświadczeń, opracowanie publikacji, a także różnego rodzaju aktywności wspierające współpracę pomiędzy rolnikami, skracanie łańcucha dostaw żywności, promocję produktu lokalnego oraz szeroko rozumianą promocję wsi jako miejsca atrakcyjnego do zamieszkania. Partnerzy KSOW mogą ubiegać się o refundację do 100 proc. kosztów kwalifikowanych realizowanych przez siebie zadań.

– W 2018 roku alokacja środków zaakceptowanych przez

FOT. OSMA KOKO

Wielkopolskie Święto Mleka i Powiatu Kolskiego to przykład projektu zrealizowanego w 2017 roku dzięki dofinansowaniu ze środków Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi na dofinansowanie operacji partnerów KSOW w naszym województwie wynosiła 785 tysięcy złotych. W ramach konkursu trwającego od 22 stycznia do 6 lutego zgłoszono 29 wniosków. Wymogi formalne spełniły 22 projekty opiewające na kwotę ponad 522 tysięcy złotych – wymienia wicemarszałek Krzysztof Grabowski. – 7 czerwca w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu podpisałem umowy z przedstawicielami partnerów KSOW. Te pieniądze posłużą lokalnym społecznościom, które dzięki wsparciu z Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich wezmą udział w warsztatach, szkoleniach, konferencjach, targach,

wyjazdach studyjnych oraz imprezach plenerowych.

Zakończenie wszystkich projektów, które otrzymały dofinansowanie, przewidziano do 31 października 2018 r. Część z nich już zrealizowano lub jest w trakcie realizacji. 27 maja w Wielichowie w powiecie grodzkim odbyła się konferencja pt. „Pieczarka – od producenta, aż po stół”, zorganizowana przez Wielkopolską Izbę Rolniczą. W ramach wydarzenia przeprowadzono również „Konkurs na najsmaczniejszą potrawę z pieczarki”, w którym uczestniczyły koła gospodyń wiejskich z zachodniej Wielkopolski. Projekt miał na celu integrację środowiska producentów i przetwórców pieczarek oraz promocję produktu lokalnego.

Tydzień później rolnicy uprawiający szparagi oraz miłośnicy tego warzywa spotkali się w Mochach koło Przemętu (powiat wolsztyński). Wszystko za sprawą atrakcji przygotowanych przez gminę Przemęt wspólnie z GOK w Przemęcie. Organizatorzy, zachęceni entuzjastycznym odbiorem ubiegłorocznego święta szparaga, postanowili konsekwentnie budować markę swojego produktu lokalnego, zapraszając wszystkich zainteresowanych do uczestnictwa w konferencji (z udziałem m.in. prezesa Polskiego Związku Producentów Szparagów Mariana Jakobsze oraz prof. dr. hab. Miłkołaja Knafliewskiego).

Podczas konferencji poruszono kwestię rejestracji przemęckiego szparaga i możliwo-

ści uzyskania certyfikatów. W ramach uroczystości odbyły się m.in. pokazy kulinarne, degustacje potraw oraz konkurs na najlepszą potrawę ze szparaga, prezentacja maszyn rolniczych wykorzystywanych przy uprawie szparagów, a także pokaz ich sortowania i obróbki. Dodatkowo przez cztery kolejne soboty, począwszy od 19 maja, hodowcy szparagów otworzyli swoje gospodarstwa dla odwiedzających.

Rozpoczęła się również realizacja projektu badawczego, opracowanego przez UAM w Poznaniu. Przedsięwzięcie pn. „Urbanistyczny i planistyczny rozwój obszarów wiejskich – zasady prawidłowego kształtowania przestrzeni wsi wielkopolskiej” zakłada wizytę naukowców z uniwersytetu w dziedzinie wielkopolskich miejscowości. W ramach wizyt przeprowadzone zostaną badania, które pozwolą odpowiedzieć na pytanie, w jaki sposób prawidłowo kształtować przestrzeń wiejską.

Wnioski płynące z tych badań ułatwią samorządom lokalnym dalsze planowanie działań finansowanych ze środków PROW 2014-2020, jak również z budżetu województwa w ramach programu Wielkopolska Odnowa Wsi. Rezultaty projektu zostaną zaprezentowane podczas konferencji, która odbędzie się w UMWW, a także wydane w formie publikacji.

Kolejny z partnerów KSOW, gmina Stawiszyn, stawia na promocję dziedzictwa kulturowego. 19 sierpnia 2018 r. na terenie boiska sportowego GLZS Korona Pogoń Stawiszyn odbędzie się Parada Straży Grobu Pańskiego. Udział w wydarzeniu weźmie co najmniej 10 grup strażackich, które zaprezentują się w wielobarwnych strojach. Uczestnicy parady będą mogli podziwiać pokazy muzyki i zmiany warty, a także widowiskowy zwyczaj „padania przed Chrystusem”. Imprezie towarzyszyć będą konkursy plastyczne i literackie dla dzieci i młodzieży ze Świetlicy Środowiskowej „Wyspa” w Stawiszynie.

Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich ma charakter otwarty. Jej uczestnikami mogą być wszystkie podmioty zaangażowane w rozwój obszarów wiejskich, w tym również osoby fizyczne oraz przedsiębiorstwa. Aby zostać partnerem KSOW, należy zarejestrować się w internetowej bazie dostępnej pod adresem www.krowa.pl.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi jeszcze w tym roku planuje ogłosić konkurs dla partnerów KSOW na 2019 r. Informacje na ten temat będą publikowane na stronie www.wielkopolskie.krowa.pl. Można tam też znaleźć listę wszystkich projektów, które uzyskały dofinansowanie w tym roku.

Gościliśmy stażystów z Rumunii

Pracownicy administracji rumuńskiego regionu Sibiu odwiedzili Urząd Marszałkowski w Poznaniu.

Celem wizyty było zapoznanie gości ze specyfiką zadań realizowanych przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego. 16 maja dwóch stażystów z Rumunii, Catalin Monafu, doradca w Wydziale Zarządzania Projektami Departamentu Strategii i Projektów, oraz Alexandru Turcu – doradca w Wydziale Strategii oraz Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Departamentu Strategii Projektów, uczestniczyły w spotkaniu zorganizowanym w Departamencie

Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich UMWW.

Robert Krysztofiak, naczelnik Wydziału Wdrażania i Pomocy Technicznej, wprowadził stażystów w tematykę działań realizowanych przez samorząd w ramach PROW 2014-2020 oraz Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze. Przybliżył również podział kompetencji pomiędzy administrację krajową i regionalną.

Goście z Rumunii dowiedzieli się m.in., w jaki sposób w Wielkopolsce przebiega realizacja strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, opracowanych

FOT. A. KAPUŚCIŃSKI

Szczególne zainteresowanie stażystów wzbudziła kwestia projektów infrastrukturalnych, zwłaszcza budowy i modernizacji dróg lokalnych.

w wdrażanych przez 29 lokalnych grup działania. Szczególne zainteresowanie stażystów wzbudziła kwestia projektów infrastrukturalnych, zwłaszcza budowy i modernizacji dróg lokalnych.

Podczas spotkania zwrócono uwagę na analogie wynikające z wdrażania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w obu krajach. Pula środków przydzielonych na realizację programu przez Unię Europejską Polsce i Rumunii jest bowiem zbliżona i wynosi odpowiednio 8,7 miliarda euro oraz 8,1 miliarda euro.

UNIA EUROPEJSKA

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Publikacja opracowana przez Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu, Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Publikacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.

Stronę redaguje: Adrian Kapuściński – Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego
al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, tel. 61 626 60 00, fax 61 626 60 04, e-mail: dow.sekretariat@umww.pl, www.dprow.umww.pl

Młodzi mistrzowie kierownicy

Majowe konkursy i turnieje bezpieczeństwa w ruchu drogowym są najlepszym sprawdzianem przygotowania rowerzystów do sezonu.

FOT. Z ARCHIWUM KPP W RAMICZU

Zanim wyjedziemy na drogi, warto sprawdzić swoje umiejętności.

Uczestnicy zawodów na bieżąco sprawdzali wyniki poszczególnych konkurencji.

21 maja w Szkole Podstawowej w Chojnie odbył się wojewódzki finał XLI Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych z województwa wielkopolskiego. Turniej dla szkół podstawowych odbył się pod patronatem marszałka Marka Woźniaka, a zmagania szkół gimnazjalnych objął swoim patronatem wojewoda Zbigniew Hoffmann. W rywalizacji

uczestnik wzięło 31 drużyn ze szkół podstawowych i 33 drużyny z gimnazjów. W części teoretycznej uczestnicy zawodów musieli wykazać się znajomością zasad i przepisów ruchu drogowego oraz umiejętnością udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. Jest to bardzo ważne dla ratowania zdrowia i życia ludzkiego, na przykład zagrożonego w wypadkach i zdarzeniach komunikacyjnych. W części praktycznej zawodnicy

musieli, zgodnie z przepisami, jeździć rowerem po szkolnym miasteczku ruchu drogowego oraz bezbłędnie pokonać rowerowy tor sprawnościowy, wymagający od zawodników dużego opanowania i precyzji. Po całonocnych zmaganiach jury ogłosiło wyniki finału wojewódzkiego konkursu. W klasyfikacji szkół podstawowych zwyciężyła drużyna ze Szkoły Podstawowej w Obrze (powiat wolsztyński), drugie

miejsce zajęła Szkoła Podstawowa w Jezierzycach Kościelnych (powiat leszczyński), a trzecie – Szkoła Podstawowa w Słupi (powiat poznański). Zespoły otrzymały okazałe puchary marszałka województwa oraz atrakcyjne nagrody. Wśród gimnazjów walczących o puchar wojewody wielkopolskiego najlepsza okazała się drużyna reprezentująca oddziały gimnazjalne w Szkole Podstawowej w Mroczeniu (powiat kępiński), drugie miej-

sce zajęła drużyna z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Obrze, a trzecie – uczniowie oddziałów gimnazjalnych ze Szkoły Podstawowej w Jezierzycach Kościelnych (powiat leszczyński). Organizatorzy tych zawodów od wielu lat podkreślają, że edukacja komunikacyjna dzieci i młodzieży jest bardzo ważna, ponieważ wiedza nabyta w szkole będzie procentować w przyszłości, gdy dzisiejsi uczniowie zostaną kierowcami

pojazdów. Podejmowanie takich działań edukacyjnych wpłynie z pewnością na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego w naszym regionie. Wielkopolscy uczniowie wyjechali z Chojna z wywalczonymi pucharami i nagrodami oraz ugruntowaną wiedzą na temat przepisów ruchu drogowego. Laureaci obu turniejów będą reprezentowali Wielkopolskę w finałach krajowych. Życzymy powodzenia!
Marek Szykor WORD Poznań

Bezpieczne i ekologiczne podróże na dwóch kółkach

24 maja na terenie miasteczka ruchu drogowego w parku Tysiąclecia w Poznaniu pojawiło się około 130 rowerzystów z 20 poznańskich szkół podstawowych. Uczestnicy XI Eko-rajdów drogowymi Poznań przyjechali na metę usytuowaną w funkcjonującym od dwóch lat obiekcie, służącym rowerzystom w doskonaleniu umiejętności bezpiecznego poruszania się po drogach. Pięcioposobowe zespoły, pod opieką nauczycieli, miały możliwość poznać poznańskie drogi rowerowe, którymi można bezpiecznie dotrzeć w ciekawe rejony miasta, tym razem do parku Tysiąclecia. Na uczestników rajdu czekały pyszne drożdżówki, którymi poczęstowano przed przystą-

pieniem do wykonania zadań w kilku konkurencjach, niekiedy wymagających wysiłku fizycznego. Młodzi rowerzyści musieli wykazać się przede wszystkim wiedzą i umiejętnościami z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym, ekologii, a także znajomością środowiska naszych parków i lasów oraz umiejętnością udzielenia pierwszej pomocy. W tej ostatniej konkurencji przedstawicielka Straży Miejskiej Miasta Poznania wymagała od zawodników znakomitej wiedzy, umiejętności oraz znajomości procedur, dzięki którym można pomóc osobom poszkodowanym w różnych zdarzeniach losowych, w tym także ofiarom wypadków komunikacyjnych. Gdy sędziowie podliczali uzyskane wyniki, uczniowie sprawnie

FOT. ARCHIWUM SMMP

Puchar dyrektora Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Poznaniu (z lewej Piotr Gruszczyński) otrzymali reprezentanci Szkoły Podstawowej nr 70, którzy zajęli drugie miejsce.

dziali swoje umiejętności rowerowe w jeździe na czas po miasteczku ruchu drogowego. W tej nietypowej konkurencji, pre-

miującej opanowanie i technikę jazdy na rowerze, wygrał uczestnik, który najwolniej pokonał wyznaczoną trasę w miasteczku.

Po podsumowaniu rezultatów okazało się, że w XI Eko-rajdzie po Poznaniu zwyciężył zespół ze Szkoły Podstawowej nr 19, zdobywając tym samym puchar komendanta Straży Miejskiej Miasta Poznania. Na drugim miejscu uplasowali się reprezentanci Szkoły Podstawowej nr 70 (otrzymali puchar dyrektora Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Poznaniu). Z kolei puchar naczelnika wydziału ruchu drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu (za zajęcie trzeciego miejsca) zdobyli zawodnicy ze Szkoły Podstawowej nr 21. Zawodnicy wszystkich zespołów otrzymali ponadto atrakcyjne nagrody rzeczowe. Imprezę przygotowali i przeprowadzili strażnicy Zespołu Pro-

filaktyki Straży Miejskiej Miasta Poznania przy współpracy policjantów Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu, przedstawicieli Automobilkлубu Wielkopolski, leśniczego Zakładu Lasów Poznańskich oraz przy znaczącym wsparciu poznańskiego WORD-u. Podstawowym celem konkursów i turniejów bezpieczeństwa w ruchu drogowym są działania edukacyjno-oświatowe wśród dzieci i młodzieży szkolnej. Imprezy te, popularyzując przepisy i zasady bezpiecznego poruszania się po drogach, kształtują również prawidłowe zachowania wobec innych uczestników ruchu oraz upowszechniają podstawowe zasady i umiejętności udzielania pierwszej pomocy.
Wojciech Głuszak SMMP

WOJEWÓDZKA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO W POZNANIU
www.brd.poznan.pl

Redaguje zespół: Sławomir Brandt, Ryszard Fonzychowski, Wojciech Głuszak, Maciej Bednik, Piotr Monkiewicz, Marek Szykor, Dariusz Fleischer
Adres redakcji: WORD, 61-623 Poznań, ul. Wilczak 53, tel. 61 829-01-88

podsluchane

Różne dylematy miewają radni podczas obrad sejmikowych komisji: – Na co najlepiej wydać 10 tysięcy złotych? Na nową, niezłą suknię (jako inwestycję w swoją... żonę) czy raczej na maszyny rolnicze? – zastanawiano się na przykład podczas majowych obrad Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Podsumowując tegoroczną edycję samorządowego konkursu „Wielkopolski Rolnik Roku” Marek Beer, dyrektor marszałkowskiego Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zachwalał radnym: – Uroczysta gala odbywa się od lat w wypełnionej po brzegi Sali Ziemi MTP, najlepsi gospodarze oprócz statuetek otrzymują po 10 tysięcy złotych, a na scenę wychodzą przy dźwięku fanfar razem z żonami.

FOT. A. BOIŃSKI

Były nagrody, będą nowe sukienki?

– Popieramy takie wyróżnienia, to forma dowartościowania najlepszych gospodarzy. A byłoby jeszcze lepiej, gdyby te pieniądze rolnicy wydali od razu na nowe sukienki dla swoich pań – zauważyła z uśmiechem radna Mirosława Kaźmierczak.

– Zamiast nowej kiecki, w gospodarstwie bardziej przydały-

by się chyba maszyny rolnicze? – zastanawiał się radny Marek Sowa. – Wszak to inwestycje pozwalają im gospodarować na wysokim poziomie...

– Przecież zakup sukni dla żony to też jest świetna inwestycja, popieram! – ripostowała rozbawiona Marzena Wodzińska z zarządu województwa.

uslyszane

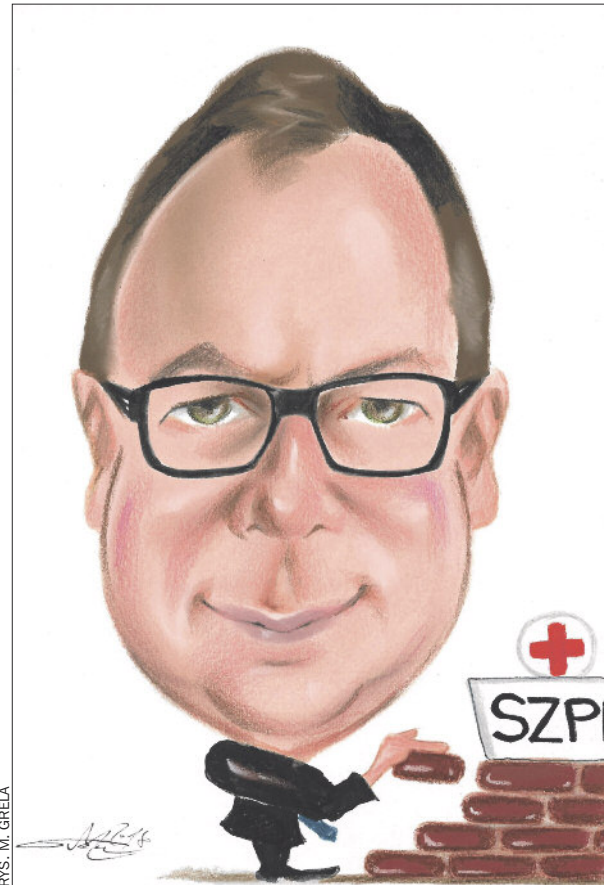
– Może nie powinienem tego mówić, ale muszę się państwu przyznać, że ja właściwie niczego nie potrafię odmówić pani Agnieszce Duczmal – wyznał dziennikarzom marszałek Marek Woźniak, kiedy w UMWW podpisywano niedawno umowę o współfinansowaniu Orkiestry Kameralnej Polskiego Radia „Amadeus” przez resort kultury.

Obecna na spotkaniu maestra nie pozostała dłużna w komplementach. Przypominając o zadeklarowanej przez marszałka i zrealizowanej pomocy ze strony samorządu województwa dla swojego zespołu, stwierdziła: – A ja przekonałam się, że także wśród polityków są osoby, które dotrzymują złożonych obietnic.

monitorujemy radnych

>> Leszek Wojtasiak:

Trochę z Poirota, trochę z Buffetta

FYS. M. GRELA

- >> **Jestem radnym, bo...** zależy mi na Wielkopolsce.
- >> **Gdy po raz pierwszy zasiadłem w sejmikowych ławach...** poczułem, że Wielkopolska to moja prawdziwa ojczyzna.
- >> **W samorządzie najchętniej zmienilibym...** Zwiększyłbym zakres autonomii poszczególnych regionów. Im bliżej ludzi, tym lepsza gospodarność i lepsze zarządzanie pieniędzmi, na które składają się podatnicy.
- >> **Kiedy wracam z sesji sejmiku...** z reguły oceniam, czy wszystko zostało dobrze zrobione i czy nie należy do czego wrócić i jeszcze raz się nad tym pochylić.
- >> **Gdy słyszę „autorytet”, myślę...** Jan Paweł II.
- >> **Mój ulubiony bohater to...** Miałem ich bardzo wielu... Pod względem zdolności logicznego myślenia na pewno jest to Herkules Poirot. Jeśli chodzi o gospodarkę, imponuje mi Warren Buffett. Ma jedną ważną zasadę, że dla dobrego zarządzania w gospodarce trzeba mieć odwagę nie tylko szybko podejmować decyzje, ale i wycofywać się z tych niefortunnych.
- >> **Słowo, które najlepiej opisuje mój charakter, to...** Powinni je wskazać ci, którzy mnie oceniają. Mogę powiedzieć, że chciałbym mieć jeszcze większy dystans do siebie; cały czas nad tym pracuję.
- >> **Największym zaskoczeniem dla mnie było ostatnio...** upokarzanie ludzi najbardziej potrzebujących, którzy zajmują się niepełnosprawnymi członkami rodzin i brak jakiegokolwiek refleksji i pokory ze strony polityków.
- >> **Gdybym mógł cofnąć czas...** na pewno poprawiłbym wiele błędów, które wszystkim przecież się zdarzają.
- >> **Moje największe marzenie to...** zakończyć budowę szpitala dziecięcego w Poznaniu.
- >> **Nigdy nie mógłbym...** Hmm... Chodzić na szpilkach?
- >> **Przepadam za...** jazdą na motocyklu.
- >> **Nie znoszę, gdy...** ktoś bezmyślnie robi krzywdę innym – ludziom czy zwierzętom.
- >> **Gdy jestem głodny...** sięgam po orzeszki lub kawę.

- >> Leszek Wojtasiak
- >> ur. 12 maja 1961 r., Ujazd
- >> dyrektor generalny Wielkopolskiego Funduszu Rozwoju
- >> wybrany z listy PO, w okręgu nr 1
- >> 17.232 głosy

prze czytane

Słyszeliśmy, jak niektórzy się żalają, że do zapracowanego wicemarszałka Wojciecha Jankowiaka trudno się dostać. Czy rzeczywiście, nie nam rozstrzygać; wiemy natomiast z całą pewnością, jak dostać się do niego najszybciej. To jasne – pociągiem!

W połowie maja – jak przeczytaliśmy – przeprowadzono eksperyment mający pokazać, jaki środek transportu jest najszybszy w godzinach porannego szczytu komunikacyjnego w aglomeracji poznańskiej. Po godzinie 7 rano dwie ekipy wyruszyły z Pobiedzisk – jedna pociągiem (z burmistrz Dorotą Nowacką na czele), druga samochodem. Zmotoryzowani dotarli na metę (do Urzędu Marszałkowskiego) znacznie później. Witający ich wicemarszałek Wojciech Jankowiak, jak donoszą media, skomentował: – Z panią burmistrz zdążyliśmy już wypić kawę, a nawet dwie. To naocznie potwierdza przewagę transportu zbiorowego.

Nie wiemy, co prawda, czy wszystkim pasażerom dojeżdżającym do Poznania pociągiem wicemarszałek postawi kawę (o dwóch już nie mówiąc), ale na pewno, uruchamiając Poznańską Kolej Metropolitalną, da im czas, który na taką kawę pozwoli wyskoczyć!

podpatrzone

FOT. ARCHIWUM

Przedstawiciele sejmikowej Komisji Kultury Fizycznej i Turystyki udowadniają, że potrafią nie tylko teoretyzować na temat aktywności sportowych, ale też biorą czynny udział w tego typu wydarzeniach. Oczywiście – każdy na miarę swoich możliwości i uzdolnień. Przykład tego znaleźliśmy podczas imprezy, która odbyła się w stolicy Wielkopolski 15 kwietnia, czyli „11. PKO Poznań Półmaratonu”. Znany z zamiłowania do długich biegów radny Ryszard Grobelny stanął (co warte podkreślenia, w barwach „Drużyny Szpiku”) na starcie tych zawodów, z kolei na mecie (a właściwie to za nią, bo w roli kibicującego i obwiesającego zawodników medalami) stanął przewodniczący komisji Maciej Wituski. Jak widać na zdjęciu, mimo zmęczenia (jeden miał w nogach ponad 20 km biegu, drugi – trochę stania w oczekiwaniu na sportowców), obaj panowie tryskali dobrym humorem.

Monitor Wielkopolski – magazyn samorządowy

Wydawca: Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego – Kancelaria Sejmiku
al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, tel. 61 62-67-030, fax 61 62-67-031
Rada Programowa: Krzysztof Grabowski, Tatiana Sokółowska (zastępczyni przewodniczącej), Zofia Szalczyk (przewodnicząca), Dariusz Szymczak, Waldemar Witkowski, Maciej Wituski (sekretarz)
Redakcja: Artur Boiński (redaktor naczelny), Piotr Ratajczak (sekretarz redakcji)
Adres redakcji: al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, pokój 842, tel. 61 62-67-036, fax 61 62-67-031, e-mail: monitor@umww.pl, www.monitorwielkopolski.pl
Materiałów nie zamówionych nie odsyłamy. Zastrzegamy sobie prawo do redakcji tekstów.
Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść zamieszczonych reklam i ogłoszeń.
Publikacje promocyjne w Monitorze Wielkopolskim można zamawiać pod numerem telefonu 61 62-67-036.